

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Diplomová práce

**Přezkum a uplatňování pohledávek
v konkursním řízení**

Kateřina Němcová

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kateřina NĚMCOVÁ**
Osobní číslo: **R17M0207P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Přezkum a uplatňování pohledávek v konkursním řízení**
Zadávací katedra: **Katedra obchodního práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Historický exkurs do právní úpravy konkursního řízení
3. Stadia konkursního řízení
4. Přezkum a uplatňování pohledávek v konkursním řízení
5. Uspokojování věřitelů v konkursním řízení
6. Závěr

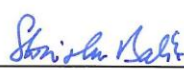
Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**


Seznam doporučené literatury:

- RICHTER, T. Insolvenční právo. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, 624 s.
- MARŠÍKOVÁ, J. Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou. 5. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, 317 s. ISBN 978-80-7380-675-0.
- MARŠÍKOVÁ, J. a kol. Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, 1240 s.
- HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. Insolvenční řízení. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-715-6.
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 99/1963, Občanský soudní řád
- Zákon č. 90/2012 Sb., Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. et Mgr. Silvie Anderlová**
Katedra finančního práva a národního hospodářství

Datum zadání diplomové práce: **11. března 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**


JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan


Prof. JUDr. Přemysl Raban, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 14. září 2021

Prohlášení

*„Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou prací na téma *Přezkum a uplatňování pohledávek v konkursním řízení* vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny, a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.“*

V Plzni dne _____

Kateřina Němcová

Poděkování

Úvodem bych chtěla poděkovat především JUDr. et Mgr. Silvii Anderlové jakožto vedoucí mé diplomové práce za podporu, cenné rady a odborné vedení.

Obsah

1. ÚVOD	5
2. HISTORICKÝ EXKURS DO PRÁVNÍ ÚPRAVY KONKURSNÍHO ŘÍZENÍ	6
2.1 ŘÍMSKÉ PRÁVO.....	6
2.1.1 Úprava úpadku před Justiniánem I.	6
2.1.2 Úprava úpadku po Justiniánovi I. a počátky konkursu	8
2.1.3 Právo dlužníka, protiprávní jednání.....	9
2.2 FEUDALISMUS	9
2.2.1 Počátky konkursního práva v Čechách	10
2.2.2 Vynětí konkursního práva a jeho osamostatnění v 17. století ..	10
2.2.3 Kodifikace konkursního práva.....	11
2.3 KONKURSNÍ PRÁVO PO ROCE 1848	11
2.3.1 Konkursní právo v období Habsburské monarchie	11
2.3.2 Právní úprava konkursu za první republiky	12
2.3.3 Právní úprava konkursu za socialismu.....	12
2.3.4 Zákon o konkursu a vyrovnání.....	13
2.3.5 Insolvenční zákon	14
3. STADIA KONKURSNÍHO ŘÍZENÍ.....	16
3.1 ÚPADEK DLUŽNÍKA	16
3.1.1 Test likvidity, test předlužení, hrozící úpadek.....	17
3.2 ZAHÁJENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ	18
3.2.1 Obecné náležitosti insolvenčního návrhu	19
3.2.2 Věřitelský návrh.....	20
3.2.3 Návrh dlužníka.....	21
3.2.4 Záloha na náklady insolvenčního řízení.....	21
3.2.5 Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.....	22
3.2.6 Úkony soudu po podání insolvenčního návrhu.....	23
3.2.7 Rozhodnutí o úpadku	24
3.2.8 Prohlášení konkursu a jeho účinky.....	26
3.2.9 Průběh konkursního řízení.....	27
3.2.10 Konec konkursního řízení	29

4. PŘEZKUM A UPLATŇOVÁNÍ POHLEDÁVEK V KONKURSNÍM ŘÍZENÍ	31
4.1 PŘIHLÁŠKA POHLEDÁVKY	31
4.1.1 <i>Náležitosti přihlášky pohledávky a lhůta pro její podání</i>	32
4.1.2 <i>Přihláška pohledávky zajištěného věřitele</i>	34
4.1.3 <i>Pohledávky za majetkovou podstatou</i>	34
4.1.4 <i>Pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou</i>	36
4.1.5 <i>Pohledávky vyloučené</i>	38
4.1.6 <i>Pohledávky podřízené</i>	39
4.2 PŘEZKUM PŘIHLÁŠENÝCH POHLEDÁVEK	39
4.2.1 <i>Přezkoumání přihlášek insolvenčním správcem</i>	40
4.2.2 <i>Přezkumné jednání</i>	41
4.3 INCIDENČNÍ SPORY	44
4.3.1 <i>Incidenční spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek</i>	46
4.3.2 <i>Incidenční spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtěžku z peněžení podle § 225 odst. 5 IZ</i>	48
4.3.3 <i>Incidenční spory o vypořádání společného jmění dlužníka nebo jeho manžela</i>	49
4.3.4 <i>Další incidenční spory</i>	49
5. USPOKOJOVÁNÍ VĚŘITELŮ V KONKURSNÍM ŘÍZENÍ	51
5.1 MAJETKOVÁ PODSTATA A JEJÍ ZPENĚŽENÍ	51
5.1.1 <i>Rozsah a obsah majetkové podstaty</i>	51
5.1.2 <i>Zjišťování, soupis, správa a nakládání s majetkovou podstatou</i>	52
5.1.3 <i>Zpeněžení majetkové podstaty</i>	55
5.1.4 <i>Způsoby zpeněžení majetkové podstaty</i>	56
5.2 USPOKOJOVÁNÍ VĚŘITELŮ	58
5.2.1 <i>Úhrada pohledávek hrazených kdykoliv v průběhu konkursu</i> ..	58
5.2.2 <i>Úhrada pohledávek na základě rozvrhu</i>	59
6. ZÁVĚR	61

RESUMÉ.....	63
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	64
ODBORNÁ LITERATURA A KOMENTÁŘE.....	64
ODBORNÁ LITERATURA Z ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ	65
PRÁVNÍ PŘEDPISY	66
JUDIKATURA	66
OSTATNÍ	66
SEZNAM PŘÍLOH.....	67
PŘÍLOHY.....	68
PŘÍLOHA Č.1 PŘIHLÁŠKA POHLEDÁVKY	68
PŘÍLOHA Č. 2 VYROZUMĚNÍ O UPLATNĚNÍ POHLEDÁVKY ZA MAJETKOVOU PODSTATOU NEBO POHLEDÁVKY JÍ POSTAVENÉ NA ROVEŇ	70
PŘÍLOHA Č. 3 POKYNY K VYPLNĚNÍ VYROZUMĚNÍ O UPLATNĚNÍ POHLEDÁVKY ZA MAJETKOVOU PODSTATOU NEBO POHLEDÁVKY JÍ POSTAVENÉ NA ROVEŇ	72

Seznam použitých zkratk

- IZ *Zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*
- OSŘ *Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád*
- ZOK *Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstev (zákon o obchodních korporacích)*
- OZZ *Obnovené zřízení zemské*
- ZKV *Zákon č. 328/1991 Sb., zákon o konkursu a vyrovnání*

1. Úvod

Řešení úpadku právě konkursem není tématem pro diplomové práce často využívané a ve světle oddlužení je pak i často tématem opomíjeným a nedoceněným. Autorka má právě proto čtenářům za cíl přiblížit problematiku konkursního řízení, vyzdvihnout jeho výhody a upozornit i na jeho nevýhody, které takové řízení bezesporu má. Další z cílů autorky je, aby dané téma bylo pro čtenáře po přečtení této práce uchopitelnější a jasnější.

Tato diplomová práce je členěna do pěti kapitol, přičemž tato první kapitola nastíní právní odvětví, do kterého konkurs patří, a to tedy insolvenčního práva. Jelikož kořeny insolvenčního práva sahají do dávné historie, autorka se rozhodla pro téma druhé kapitoly právě pro historický exkurs konkursu od jeho počátků, které sahají do Starověkého Říma až po jeho současnost, tak jak je konkurs znám dnes. Po historickém exkursu se autorka již bude věnovat celému průběhu konkursního řízení, jehož jednotlivá stadia autorka rozebere v kapitole druhé. Konkursní řízení jakožto komplexní procesní postup upravený zákonem má mnoho stadií, mnoho způsobů jeho průběhu i jeho zakončení. V následující kapitole se autorka zaměří na uplatňování pohledávek věřitelů, představí podmínky kladené na přihlášku pohledávky a následně popíše přezkum takto uplatněné pohledávky. Při uplatnění pohledávky věřitelem v konkursním řízení, ale i v celém insolvenčním řízení při jakémkoliv řešení úpadku, je pro věřitele cílem uspokojení jeho uplatněné pohledávky. Problematice a způsobům uspokojování pohledávek věřitelů v konkursní řízení se bude autorka věnovat v kapitole následující, tj. v kapitole čtvrté a předposlední. V závěru, a tedy i v kapitole poslední, autorka shrne závěry plynoucí z této práce a taktéž cíle, které byly dány pro sepsání této diplomové práce.

Autorčinými zdroji pro sepsání diplomové práce budou literární díla zaměřující se na insolvenční právo, a hlavně na konkursní řízení. Nedílnou součástí práce bude taktéž judikatura, která dle autorčina názoru nesmí chybět a bude pro výklad problematiky konkursního řízení relevantní a důležitá. Opěrným bodem budou dále tvořit internetové zdroje, respektive články odborníků na danou problematiku.

2. Historický exkurs do právní úpravy konkursního řízení

Insolvenční právo, tak jak je známo dnes, a jeho historie není nikterak dlouhá. Avšak jeho kořeny a celý vývoj započal v úpravě římského práva, kde došlo k zásadnímu vývoji. Z výše uvedeného důvodu se jeho právní úpravě bude autorka věnovat prvně, poté přejde přes vývoj právní úpravy ve středověku, v období Československa, až po současnou právní úpravu.

2.1 Římské právo

Římské právo upravovalo pouze dnešní známé exekuční řízení, avšak pracovalo s mnohostí věřitelů. Byť Římské právo nerozlišovalo insolvenční právo či konkurs, lze v něm najít spousty prvků, které byly aplikovány do dnešní právní úpravy a insolvenčního řízení tak, jak je dnes známé. Konkursní řízení bývalo zahájeno v případě, že dlužník nebyl schopen plnit své platné závazky, a to na návrh jednoho či více věřitelů. Podmínky pro zahájení řízení za dlužníkovu života nastaly, pokud dlužník nezaplatil ve stanovené lhůtě, skrýval se či byl nepřítomen a bez obránce. Řízení mohlo být zahájeno i po smrti dlužníka v případě, pokud se nenašel žádný dědic, což v současné právní úpravě nelze.¹

2.1.1 Úprava úpadku před Justiniánem I.

Římské právo bylo v počátcích upraveno dle obyčejových pravidel, šlo o nepsané normy upravující různé sankce za neplnění, kdy hrozilo například propadnutí pachatele božstvům. Dějiny římského práva oficiálně začínají vydáním Lex duodecim tabularum nebo-li Zákona dvanácti desek. Sepsání daných tabulí bylo vyústěním řady neshod mezi římskými občany, patricijí a plebejci. Plebejci vyžadovali sepsání těchto norem, neboť patricijové měli dle tradice nepsané právo u soudu svévolně vykládat či dokonce zneužívat.² V Zákoně dvanácti desek byl upraven velmi krutý postup pro neplátcího dlužníka, kdy docházelo k osobnímu ručení. Dlužník tak odpovídal za svůj dluh svým životem. Pater familias, otec rodiny, byl sice jedinou osobou v římské společnosti, která se mohla právně

¹ SCHELLEOVÁ, Ilona, Konkursní a vyrovnávací řízení, Brno: Iuridica Brunensia, 1995, ISBN 80-85 964 – 01-5, str. 15.

² KINCL, Jaromír, URFUS, Valentin, SKŘEJPEK, Michal, Římské právo, Praha: C. H. Beck, 1995, ISBN 80-7179-031-1, str. 15.

zavázat, avšak za dluh neručil on, ale mohl ručit i jinými osobami, které pod něj spadali.³

Dlužník měl po odsouzení třicetidenní lhůtu k uhrazení svého dluhu, pokud k danému nedošlo, byl předveden před soud, kde se za něj mohl někdo zaručit. Pokud dlužník dluh neuhradil a u soudu se za něj nikdo nezaručil, dlužník přešel do domácího vězení svého věřitele, a to na dobu v délce dvou měsíců. Během těchto dvou měsíců byl dlužník po třech po sobě jdoucích trhovách dní vystaven svým věřitelem na římském fóru před veřejností a praetorem, kde za dlužníka mohla rodina, přátelé či kdokoliv dluh zaplatit. Pokud se tak nestalo ani třetí den, dlužník mohl být potrestán smrtí, nebo prodán do otroctví.⁴ Z hlediska uspokojení pohledávky vůči věřiteli se jevílo za praktičtější řešení prodání do otroctví.

Změna osobního ručení v počátku majetkové exekuce nastala vydáním zákona Lex Poetelia Papiria de nexis, kde bylo zakázáno osobní ručení dlužníka, tj. prodání dlužníka do otroctví. Ponecháno bylo pouze tzv. odpracování dluhu u věřitele. Dále byla zavedena sankce, kdy mohl být dlužník, v případě neplnění svých závazků, poškozen na své cti. Nemohl tak svědčit u soudu, pořádit testament či být jmenován opatrovníkem nebo poručníkem.⁵

Případ, kdy se dlužník dostal do neschopnosti hradit dluhy ne vlastní vinou, obsahovala právní úprava zákona Lex Ilulia de cessione bonorum. Dlužník v tomto případě mohl adresovat žádost určenou praetorovi a vzdát se majetku, který poté připadl věřitelům.⁶ V této právní úpravě proběhla i změna sankce poškození na cti. Pokud dlužník vydal dobrovolně své jmění k umoření dluhu, nestal se člověkem bez cti, a dokonce si mohl nechat i tzv. životní minimum, tj. část svého majetku.

³ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str.9.

⁴ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str.13.

⁵ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str. 15.

⁶SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str. 16.

2.1.2 Úprava úpadku po Justiniánovi I. a počátky konkursu

Pokud dlužník neplnil svou povinnost, byla na něj podána Actio iudicati, tzv. „žaloba z rozsudku“. Vítězný věřitel měl tak nárok na splnění povinnosti, která byla dlužníkovi uložena soudem.

Co se týče konkursu, ten začínal veřejnou vyhláškou o majetku, tj. proscriptio bonorum. V ní se vyzývali věřitelé dlužníka k přihlášení do řízení se svými pohledávkami.⁷

V době možnosti přihlášení věřitelů do řízení vůči konkrétnímu dlužníkovi byla stále zachována příležitost za dlužníka dluh zaplatit nebo převzít jeho obranu. Po uplynutí lhůty pro přihlášení věřitelů do řízení, vydal praetor dekret s výzvou adresovanou věřitelům ke zvolení svého jednatele. Magister bonorum neboli zvolený jednatel měl za úkol provést prodej dlužníkovy majetku.⁸ K prodeji dlužníkovy majetku docházelo ve veřejné dražbě, kdy podmínky přiklepnutí dlužníkovy majetku novému kupci byly vcelku jednoduché a logické. Magister bonorum přiklepl majetek dlužníka tomu kupci, který nabídl nejvyšší nabídku. Tak došlo k nejvyššímu možnému procentuálnímu uspokojení pohledávek všech věřitelů. V justiniánském právu se neprodával majetek jako celek, jak k tomu docházelo v období před Justiniánem I., prodával se po částech. Bylo to pro případy, kdy dluh dlužníka byl nižší než hodnota jeho veškerého majetku a k uspokojení věřitelů došlo prodejem pouze jeho části. Konkursní podstata zahrnovala pouze dlužníkovy aktiva. Věci, které dlužníkovi nepatřily, mohly být vyjmuty žalobou na vyjmutí.

Římská právní úprava již pracovala s přednostním uspokojováním pohledávky v plné výši. Privilegium exigendi, tedy právo na přednostní uspokojení pohledávky v plné výši. Toto práva měli privilegovaní věřitelé, creditores privilegiari, privilegovanost byla buďto osobní – privilegium personae, nebo dána zvláštní povahou pohledávky – privilegium causae. Ostatní pohledávky byly

⁷ KINCL, Jaromír, URFUS, Valentin, SKŘEJPEK, Michal, Římské právo, Praha: C. H. Beck, 1995, ISBN 80-7179-031-1, str. 130.

⁸ LISSE, Luděk, Insolvenční právo, Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007 ISBN 978-80-86754-91-8, str. 16.

uspokojeny jen v určité výši. Privilegované osobní pohledávky příslušely císaři, fisku, městským obcím či náležely manželce k vyplacení věna. O privilegované kauzální pohledávky šlo například u nákladů na pohřeb, pohledávky ze zápůjčky pro koupi či postavení domu. I tyto privilegované pohledávky měly své pořadí pro jejich uspokojení. Prvně se uspokojovaly pohledávky fisku či nákladů na pohřeb. Dále se uspokojovaly pohledávky privilegované, a to ze zápůjčky pro postavení či koupě domu, dále pohledávky nepriviligované ze zápůjčky pro postavení či koupě domu a na posledním místě ostatní nepriviligované pohledávky.⁹

2.1.3 Právo dlužníka, protiprávní jednání

Dispoziční právo dlužníka bylo zachováno i po vydání vyhlášky o zahájení konkursu, avšak veškeré dispozice nevyvolávaly proti věřitelům žádné právní účinky.

Pokud dlužník úmyslně zmenšil svou majetkovou podstatu s následkem snížení uspokojení věřitelů, dopustil se protiprávního jednání krácení věřitelů, *fraus creditorum*. Mohl se tak dopustit i skrýváním se nebo nedostavením se k soudu.

Tímto byla zavedena ochrana práv věřitelů před zcizováním majetku za účelem poškození věřitelů.¹⁰

2.2 Feudalismus

Počátky konkursního řízení v Evropě započaly v Itálii, jakožto zemi velice obchodně aktivní. V Itálii tak započaly samostatně vyhraněná řízení, jejichž cílem bylo poměrné uspokojení pohledávek věřitelů z majetkových poměrů dlužníka. Tyto myšlenky se přesunuly do Německa a také celé Evropy.

Vzhledem k tomu, že tato diplomová práce není pouze o historii, autorka se proto dále zaměří na vývoj konkursního práva na českém území.

⁹ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str.24.

¹⁰ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str.24–25.

2.2.1 Počátky konkursního práva v Čechách

V Čechách jsou počátky konkursního řízení datovány do druhé poloviny třicátých let 17. století. Na konci 16. století proběhla tzv. cenová revoluce, kdy ceny rychle rostly a šlechta se tak v důsledku daného zadlužila. V roce 1623 došlo k znehodnocení české měny a k „státnímu“ bankrotu často nazývanému tzv. měnovou kaládou.¹¹

Šlechta měla zásadní vliv pro vývoj konkursního práva, neboť tehdejší vývoj vycházel z potřeb šlechty pro vyřešení svých dluhů.¹²

Obnovené zřízení zemské z roku 1627, oktrojované Ferdinandem II., obsahovalo nespočet článků týkající se dluhů a úpadku. Již OZZ obsahovalo velmi důležitý princip „pro rata“, a to princip poměrného uspokojování věřitelů. Ostatně jak v římské právní úpravě, také i v OZZ byla zakotvena ochrana práv věřitelů před úmyslným poškozováním ze strany dlužníka, za které hrozil až trest smrti.¹³

2.2.2 Vynětí konkursního práva a jeho osamostatnění v 17. století

K vynětí konkursního řízení z OZZ došlo později, konkrétně 29. srpna 1637, císařským reskriptem, a v návaznosti místodržitelským patentem ze dne 23. listopadu 1637, díky kterému byl císařský reskript, jakožto legislativní akt, realizován. Tyto legislativní akty zakotvily veřejnou a úřední výzvu pro věřitele, aby své nároky přihlásili u soudu ve stanovené lhůtě, jinak jim hrozila sankce zániku daného nároku k přihlášení u soudu.¹⁴ Výše uvedené legislativní akty obsahovaly velice významný rys pro vývoj konkursního práva v Čechách, a to, že předpokládaly, že ke konkursnímu řízení docházelo pouze v pozůstalostních sporech. S jinou variantou uvedené legislativní akty nepočítaly.¹⁵ Rok 1638 byl významný pro založení kvaternu zvaného „*Kvatern nový kridy zelený od léta 1638*“, kdy tento byl založen pouze pro konkursní řízení k zapisování patentů,

¹¹ SCHELLE, Karel, TAUCHEN, Jaromír, Historie konkursního řízení v dokumentech, Ostrava: Key Publishing, 2012, ISBN 978-80-7418-167-2, str. 9.

¹² SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str. 28.

¹³ URFUS, Valentin, Vznik a počátky konkursního práva v Čechách, Praha: ČSAV, 1960, A–11099, str. 16.

¹⁴ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str.28–29.

¹⁵ URFUS, Valentin, Vznik a počátky konkursního práva v Čechách, Praha: ČSAV, 1960, A–11099, str. 20.

kterými byly vyhlášovány úřední vyhlášky o zahájení konkursního řízení.¹⁶ Významným rokem pro vývoj a tzv. pravý počátek pro konkursní právo jako takové na českém území byl rok 1640, kdy byly vydány Deklaratorie a Novelly. Přičemž v Novellách se konkursu, respektive konkursnímu řádu, věnovalo v několika samostatných kapitolách nazývaných „*Von Crida Process*“. Tato část pak byla samostatně publikována pod názvem „*Krida – Ordnung*“ v roce 1644. Novelly se dále zabývaly pořadím jednotlivých pohledávek, kdy se zprvu měly uspokojit privilegované pohledávky, dále pohledávky hypotekárních věřitelů a naposledy pohledávky věřitelů v takovém pořadí, v jakém se daní věřitelé přihlásili. Soud dále odhadl hodnotu jmění dlužníka a jednotlivé části „rozdělil“ věřitelům v pořadí jeho určeném, nebo se konala veřejná dražba.¹⁷

2.2.3 Kodifikace konkursního práva

V 80. letech 18. století se konkursní řízení „ustálilo“ do několika stádií, jejichž pořadí bylo neměnné (přípravné řízení, likvidační řízení, prioritní řízení, distribuční řízení). Další významným bodem pro vývoj konkursního práva bylo vydání obecného konkursního řádu josefínského z roku 1781. Tato kodifikace obsahovala formální podmínku pro zahájení konkursního řízení ze strany věřitele, a to žalobu. Žalobou tak mohl věřitel přihlásit i svou pohledávku. Věřitel ve své přihlášce pohledávky musel uvést i třídu, ve které svou pohledávku přihlašuje. Zajímavostí může být fakt, kdy konkurs byl ukončen až poté, kdy došlo k plnému uspokojení všech včas přihlášených pohledávek.¹⁸

2.3 Konkursní právo po roce 1848

2.3.1 Konkursní právo v období Habsburské monarchie

V 19. století se z důvodu zdlouhavosti a nákladnosti stávajícího konkursního řízení kodifikovaném josefínským konkursním řádem začaly objevovat snahy o vypracování nového řádu. Tzv. Sommarugova osnova se stala podkladem pro vydání provizorního konkursního řádu v roce 1853 pro uherské země. I přes toto vydání se věřitelé z důvodu nedůvěry v platné právo uchýlovali

¹⁶ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str. 29.

¹⁷ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str. 30.

¹⁸ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str.31–32.

k mimosoudnímu vyrovnání, ačkoliv se stávalo, že všichni nebo někteří byli tímto vyrovnáním poškozeni. Výrazným posunem pro konkursní řízení bylo vydání nového konkursního řádu č. 1/1859 ř. z., ve kterém se prosadil princip univerzality, tudíž se předmětem řízení stala veškerá dlužníková aktiva i pasiva. Dále se zde objevila zásada *par conditio creditorum* neboli zásada stejného nakládání s věřiteli. Veškerá dlužníková aktiva a pasiva, která byla součástí daného řízení, přešla odnětím do správy správce podstaty.

V neposlední řadě bylo konkursní řízení rozděleno na dvě části, na část zahajovací a na část vlastního konkursního řízení. I přes výrazný posun v právní úpravě konkursu, sklídl tento řád hojnou kritiku pro své nedostatky, a to především ze stran advokátů, na které bylo upozorňováno po pár letech od jeho vydání. Konkursní řád č. 1/1869 ř. z. se v praxi příliš neosvědčil a vypuknutí 1. světové války, tak vedlo k jeho novelizaci, konkrétně k vydání císařského nařízení č. 337/1914 ř. z.¹⁹

2.3.2 Právní úprava konkursu za první republiky

Díky recepčnímu zákonu č. 11/1918 Sb. byla převzata velká část právní úpravy z dob Rakouska-Uherska, která se poté stala součástí československého právního řádu. Jinak tomu nebylo ani u právní úpravy konkursu. Recepční zákon tak převzal Rakouský konkursní řád z roku 1914 společně s uherským konkursním řádem a vyrovnacími řády. Až na nepatrné změny zůstala právní úprava do roku 1931 nezměněna. Nový konkursní řád č. 64/1931 Sb. odstranil právní dualismus a konkursní právo tak bylo unifikované na celém území Československé republiky.²⁰

2.3.3 Právní úprava konkursu za socialismu

Právní úprava konkursního řízení z období první republiky platila do roku 1950. Z důvodu likvidace soukromého vlastnictví ze strany státu se stal konkurs v podmínkách socialismu neaplikovatelným. Občanský soudní řád č. 142/1950 Sb. zavedl pouze tzv. exekuční likvidaci spočívající v prodeji veškerého majetku

¹⁹ SCHELLEOVÁ, Ilona, Konkursní a vyrovnávací řízení, Brno: Iuridica Brunensia, 1995, ISBN 80-85 964 – 01-5, str. 22–23.

²⁰ SCHELLEOVÁ, Ilona, Konkursní a vyrovnávací řízení, Brno: Iuridica Brunensia, 1995, ISBN 80-85 964 – 01-5, str. 23.

dlužníka.²¹ Insolvenční právo tak mělo „pauzu“, která trvala desítky let až do roku 1991.

2.3.4 Zákon o konkursu a vyrovnání

V 90. letech 20. století se zákon č. 328/1991 Sb. stal základní právní normou upravující opět konkursní právo. Shora uvedený zákon nabyt účinnosti ke dni 01. 10. 1991, byl novelizován opravdu hojně, přesněji 29x, což v průměru dělá dvakrát za rok. Nutno podotknout, že často šlo o novelizace legislativně-technického rázu či formálního. 26 novel proběhlo klasickou cestou Parlamentem České republiky a zbylé 3 novely byly vyvolány nálezy Ústavního soudu. V průběhu účinnosti ZKV se mnohokrát změnil i názor legislativců. Došlo i ke změně jeho základních částí, kdy se v důsledku daného posouvalo i jeho nastavení a směřování. Nakonec se směr ZKV zcela lišil v době nabytí účinnosti a v době, kdy jeho účinnost končila.²²

ZKV se hojně inspiroval u naposledy vydaného konkursního řádu č. 64/1931 Sb. z roku 1931. Z důvodu více jak čtyřicetileté pauzy, kdy posledně vydaný konkursní řád byl publikován v zcela odlišném právním prostředí, což zapříčinilo mnoholetou nulovou praxi. Z této čtyřleté pauzy pak vyplynulo spousta nedostatků a ZKV tak nemohl navázat na kontinuální vývoj a na praktické aplikační zkušenosti. Nedostatky ZKV se začaly projevovat velice brzy, a to s jeho aplikací, nárůstem krizových situací a taktéž postupujícím hospodářským vývojem. Jeho hojně novelizace, které se často týkaly pouze okrajových otázek či technického a formálního rázu, zapříčinily nepřehlednost zákona.

V důvodové zprávě Návrhu insolvenčního zákona je také často sledován názor, kdy ZKV je úpravou nedokonalou, právně problematickou a nereagující odpovídajícím způsobem na ekonomické a společenské požadavky.²³

²¹ SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6, str. 46.

²² SMRČKA, Luboš, PLÁČEK, Jan, SCHÖNFELD, Jaroslav, LOUDA, Lee, Insolvenční řízení (očekávání, realita a budoucnost insolvenčního zákona, Praha: Professional Publishing, 2016, ISBN 978-80-7431-151-2, str. 17.

²³ Návrh insolvenčního zákona – důvodová zpráva [online]. Praha: ČAK.

Aby se autorka nesoustředila pouze na negativní dopady vydání zákona, ZKV se svou novelou z roku 1993 zavedl pár důležitých aspektů. Jedním z daných kladných aspektů bylo například zavedení tzv. ochranné lhůty v období mezi podáním návrhu na konkurs a jeho prohlášením. V této ochranné lhůtě měl dlužník poslední možnost urovnat svou finanční situaci a překonat tak stav úpadku. Zároveň měl zakladatel dlužníka určitý prostor podniknout vůči dlužníkovi přiměřená opatření. K počátku běhu ochranné lhůty docházelo pouze na návrh dlužníka a lhůta trvala tři měsíce. Pouze výjimečně a za podmínek stanovených ZKV mohlo dojít k prodloužení této lhůty o další tři měsíce. Ochranná lhůta se veřejně vyhlášovala, bylo tomu tak z důvodu, aby se věřitelé sami přihlásili se svou pohledávkou. Zároveň došlo k určité výstraze k opatrnosti obchodních partnerů dlužníka. Dlužník během ochranné lhůty nemohl činit žádné právní úkony, které by poškozovaly věřitele. Toto protiprávní jednání bylo sankcionováno jeho neúčinností. Ochranná lhůta omezovala i věřitele, kteří tak nemohli své pohledávky samostatně vymáhat.

Dalším významným aspektem bylo zřízení obligatorního orgánu – věřitelského výboru. Věřitelský výbor věřitelům pomáhal svá zvýšená procesní oprávnění vykonávat, aniž by pro každý případ byla svolávána schůze. Schůze by tak při vysokém počtu věřitelů bylo těžké svolávat a realizovat.²⁴

2.3.5 Insolvenční zákon

Dne 01. 01. 2008 nabyl účinnosti zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), (dále jen jako „IZ“), který nahradil ZKV. Jedná se o zcela novou právní a komplexní úpravu, která zahrnuje úpravu řízení po procesní stránce a samotný průběh celého insolvenčního řízení. Oproti předchozí úpravě dochází k sjednocení insolvenčního řízení pod jedno řízení.

Insolvenční zákon nepředstavuje již další rozsáhlou novelizaci právní úpravy do té doby platné, ale představuje novou souhrnnou úpravu stojící na

²⁴ SCHELLEOVÁ, Ilona, Konkursní a vyrovnávací řízení, Brno: Iuridica Brunensia, 1995, ISBN 80-85 964 – 01-5, str. 27–28.

vlastních zásadách, které se často od původní úpravy liší. Insolvenční zákon se tak snaží obsáhnout co nejširší záběr právní problematiky úpadku a jeho řešení.²⁵

IZ prošel za dobu od nabytí účinnosti mnoha novelami, které se netýkaly pouze technického rázu. Za významné novely můžeme považovat novelu provedenou zákonem č.294/2013 Sb. a dále novelu provedenou zákonem č. 54/2017 Sb., označované také jako novely revizní. Tyto revizní novely posílily postavení dlužníka v insolvenčním řízení. Na druhou stranu IZ vyvolal určitou apatii věřitelů vůči řešení úpadku dlužníka. IZ vůči věřitelům vyvolal apatii z důvodu velmi vysokých nákladů oproti jejich uspokojení.²⁶ Novela provedená zákonem č. 54/ 2017 Sb. významně zpřísnila podmínky pro prohlášení konkursu na majetek dlužníka při nesplnění podmínek pro schválení oddlužení (či při nesplnění podmínek již schváleného oddlužení).²⁷

Významná novela, v souladu s francouzským vzorem, pro konkurs a jeho řízení však neproběhla u IZ, ale u ZOK. Nabyla účinnosti dne 01. 01. 2021 a tvrdě zasáhla členy statutárních orgánů společností, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs. Insolvenční správce má nyní právo požadovat poskytnutí peněžitého plnění do výše rozdílu mezi dluhy a majetkem společnosti od člena statutárního orgánu. Byl-li na majetek společnosti prohlášen konkurs a člen statutárního orgánu přispěl porušením svých povinností k úpadku společnosti, insolvenční správce je tak nově oprávněn podat v rámci insolvenčního řízení návrh na poskytnutí plnění do majetkové podstaty. V případě rozhodnutí věřitelského výboru je insolvenční správce dokonce povinen tento návrh podat. Důsledek této novely je nepochybně zvýšené riziko spojené s výkonem funkce člena statutárního orgánu společnosti.²⁸

²⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), A/ Obecná část, písm. a) Zhodnocení platného právního stavu, oddíl V., pododdíl 1/.

²⁶ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš, a kol., Insolvenční zákon, komentář, 3. vydání, Praha: C. H. Beck, 2017, IX.

²⁷ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a dal., Insolvenční zákon, komentář, 4. vydání, Praha: Wolter Kluwer ČR, a.s., 2018, XXXV.

²⁸ HRABOVSKÝ, Michal, ŠUDOMA, Ondřej, Novela přinese slíbené odstranění tvrdostí, ale jen u nejméně závažných případů insolvence, epravo.cz [online], [cit. 20. 02. 2022].

3. Stadia konkursního řízení

„Konkurs je způsob řešení úpadku spočívající v tom, že na základě rozhodnutí o prohlášení konkursu jsou zjištěné pohledávky věřitelů zásadně poměrně uspokojeny z výnosu zpeněžení majetkové podstaty s tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají, pokud zákon nestanoví jinak.“²⁹

Insolvenční řízení je dle IZ koncipováno do tří fází. První obecná fáze řízení se týká insolvenčního návrhu, v rámci kterého se rozhoduje o úpadku dlužníka, respektive se rozhoduje o tom, zda daný dlužník v úpadku je, či není. První fáze končí vydáním rozhodnutím o úpadku. Navazující druhá fáze insolvenčního řízení po vydání rozhodnutí o úpadku se pak týká rozhodování o způsobu řešení daného úpadku. IZ zná tři formy úpadku dlužníka, a to konkurs, reorganizaci a oddlužení. Ve třetí fázi insolvenčního řízení je pak daný úpadek řešen způsobem, který byl zvolen ve fázi druhé.³⁰ Cílem konkursu je alespoň částečné uspořádání majetkových vztahů dlužníka k jeho věřitelům.³¹

Co se týká konkursu samotného, konkurs představuje likvidační formu řešení úpadku. Tato likvidační forma má však přicházet v úvahu, až po zvážení, zda je možné řešit úpadek jiným způsobem, a to konkrétně oddlužením nebo reorganizací.³²

3.1 Úpadek dlužníka

Předmětem samotného IZ, jak hovoří samotné ustanovení § 1 písm. a), je právě: *„řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužnickým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužnických věřitelů.“³³*

²⁹ § 244 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

³⁰ RICHTER, Tomáš, Insolvenční právo, 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, str. 426

³¹ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš, PRÁVNÍ PRAXE, Insolvenční řízení, 2. vydání, Praha: C. H. BECK, 2018, str. 169.

³² PILÁTOVÁ, Jana, RICHTER, Jaroslav, SIGMUND, Adam a TARANDA, Petr. Likvidace obchodních společností. 6. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS®.

³³ § 1 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

Nutno nejprve vysvětlit pojem „úpadek dlužníka“. Úpadek dlužníka je podmínkou pro zahájení a vedení samotného insolvenčního řízení, jehož předmětem je řešení dlužníkovy úpadku či hrozícího úpadku. K definování úpadku používá insolvenční právo test likvidity a test předlužení (popřípadě oba testy). Tyto testy jsou pak obsaženy v samotném IZ, konkrétně v ustanovení § 3 odst. 1, kde je definován úpadek dlužníka tak:

„jestliže má:

- a) více věřitelů a*
- b) peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti*
a
- c) tyto závazky není schopen plnit“³⁴*

3.1.1 Test likvidity, test předlužení, hrozící úpadek

Výše uvedené IZ souhrnně označuje jako platební neschopnost. V následujícím odstavci téhož paragrafu IZ popsal skutkové okolnosti, za kterých je pro platební neschopnost dlužník pokládán za insolventního.³⁵

Mnohost věřitelů již vícekrát řešil i Nejvyšší soud, za důležité rozhodnutí týkající se této problematiky autorka považuje například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 01. 2011, sp. zn. 29 NSCR 52/2011, kdy tento zákonný požadavek interpretoval tak, že musí jít nejméně o dva věřitele. Ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu nalezneme i pro požadavek peněžitých závazků po dobu delší 30 dnů po splatnosti, kdy tato doba pro test likvidity chrání dlužníky před lidskou chybou, která může nastat z důvodu přehlédnutí či menšímu opoždění s platbou. Takto stanovená doba chrání dle mého názoru i soudy před jejich zahlcením insolvenčními návrhy.³⁶

Jako velice problematická se ukázala, ve světle judikatury Nejvyššího soudu, otázka schopnosti či neschopnosti platit své peněžité závazky. Dlužník může svou platební neschopnost vyvrátit domněnkou úpadku obsaženou v ustanovení § 3 odst. 2 IZ. Pokud by tyto domněnky v průběhu insolvenčního řízení nebyly

³⁴ § 3 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

³⁵ RICHTER, Tomáš, Insolvenční právo, 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, str. 235.

³⁶ RICHTER, Tomáš, Insolvenční právo, 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, str. 236 – 237.

dlužníkem vyvráceny, pak osvědčují dlužníkovu neschopnost platit své peněžité a splatné závazky.³⁷

Ustanovení § 3 odst. 3 IZ obsahuje test předlužení, kdy o předlužení dle tohoto ustanovení jde, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu majetku. Dané ustanovení se však týká pouze dlužníka jakožto právnické osoby nebo fyzické osoby – podnikající. Na fyzickou osobu (dlužníka) se předlužení jako stav úpadku nepovažuje. Při stanovení hodnoty majetku dlužníka je přihlíženo i k další správě jeho majetku, dalšímu provozování jeho podniku, pokud lze se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník bude moci v provozu podniku či správě majetku pokračovat.³⁸

Hrozící úpadek IZ definuje v ustanovení § 3 odst. 5: „*lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.*“³⁹

3.2 Zahájení insolvenčního řízení

Insolvenční řízení je zahajováno pouze toliko na návrh, a to návrh dlužníka nebo jeho věřitele, kteří disponují aktivní legitimací pro podání návrhu. V případě hrozícího úpadku je k podání návrhu oprávněn pouze dlužník.⁴⁰ Insolvenční řízení soud zahájí dnem, kdy insolvenční návrh, dlužníka nebo jeho věřitele, dojde k věcně příslušnému soudu, tedy krajskému soudu, v jehož obvodu se nachází obecný soud dlužníka.⁴¹

Nutno oddělit případ, kdy podat návrh na zahájení insolvenčního řízení ze strany dlužníka či jeho věřitele je pouze právo, a případ, kdy je dané naopak povinností.

³⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 02. 12. 2012, sp. zn. 29 NSČR 10/2009.

³⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 38.

³⁹ § 3 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁴⁰ § 97 odst. 7 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁴¹ § 7a, 7 b, 97 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

3.2.1 Obecné náležitosti insolvenčního návrhu

Obecně k náležitostem návrhu na zahájení insolvenčního řízení. K prohlášení soudu řešení úpadku formou konkursu neexistuje žádný předepsaný formulář. Pokud dlužník nespĺňuje podmínky pro povolení oddlužení, podává insolvenční návrh, v rámci, kterého může navrhnout řešení svého úpadku konkursem. Taktéž řešení může navrhnout i dlužníkův věřitel, pokud insolvenční návrh podává on. Vedle obecných náležitostí podání, které jsou specifikovány v § 42 odst. 4 OSŘ, musí návrh obsahovat označení navrhovatele a označení dlužníka, kterého se daný návrh týká (případně jejich zástupců). Pokud návrh podává fyzická osoba, musí být označena jménem, příjmením a bydlištěm (případně sídlem). Pokud jde o fyzickou osobu podnikající, tak návrh musí navíc obsahovat identifikační číslo dané osoby. Právnícká osoba musí být označena obchodní firmou nebo názvem, sídlem a identifikačním číslem. Pokud je navrhovatelem stát, insolvenční návrh musí obsahovat označení příslušné organizační složky státu, která za stát bude v insolvenčním řízení vystupovat.⁴²

Insolvenční návrh je nutné vyhotovit a předložit k příslušnému soudu v potřebném počtu stejnopisů, tak, aby jeden stejnopis zůstal u příslušného insolvenčního soudu, a dále, aby každý, komu se doručuje, dostal jeden stejnopis. Navrhovatel je dále povinen k insolvenčnímu návrhu připojit předepsané přílohy a listinné důkazy.⁴³

Dle ustanovení § 97 odst. 2 IZ musí být návrh v listinné podobě opatřen úředně ověřeným podpisem osoby, která návrh podala. V případě podání insolvenčního návrhu elektronikou cestou, musí být k návrhu připojen uznávaný elektronický podpis daného navrhovatele nebo jeho zástupce. V případě zastupování navrhovatele musí být k návrhu připojena taktéž plná moc s elektronickým podpisem. Pokud je návrh podáván prostřednictvím datové schránky navrhovatele, elektronický podpis nutný není. V případě podávání návrhu zástupcem a prostřednictvím datové schránky zástupce, je nutné připojit k návrhu plnou moc elektronickým podpisem či zkonvertovanou plnou moc z listinné do elektronické podoby.⁴⁴

⁴² § 103 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁴³ § 103 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁴⁴ MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 83.

3.2.2 Věřitelský návrh

V případě podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení ze strany věřitele musí být v návrhu, vedle výše uvedených obecných náležitostí shodných pro podání ze strany dlužníka i věřitele, i tyto následující náležitosti. Věřitel je povinen v insolvenčním návrhu uvést rozhodující skutečnosti, které usvědčují úpadek dlužníka, dále skutečnosti, ze kterých vyplývá oprávnění podat návrh, a označit důkazy, kterých se jakožto navrhovatel dovolává. Povinnost uvést rozhodující skutečnosti, které usvědčují úpadek dlužníka obšírně rozebíral i Nejvyšší soud ve svém usnesení sp. zn. 29 NSCR 14/2011 ze dne 21. 12. 2011, kdy pouhé konstatování úpadku, předlužení či insolventnosti dlužníka nestačí. Dále dle shora uvedeného usnesení Nejvyššího soudu ČR je nutné v samotném návrhu označit i další konkrétní věřitele dlužníka společně s konkrétními údaji o jejich pohledávkách, kdy pouhé obecné tvrzení ohledně pohledávek dlužníka neobstojí. Nejvyšší soud ČR současně poukázal na obsah důvodové zprávy k vládnímu návrhu IZ, kdy zahájení insolvenčního řízení je závažným zásahem do postavení dlužníka, proto insolvenční návrh mají podávat pouze tací věřitelé, kteří jsou dostatečně obeznámeni s finanční situací dlužníka. Tímto se má tak zabránit újmě způsobené podáním vadného návrhu, což ostatně návrh věřitele bez uvedených rozhodných skutečností, skutečně dle ustanovení § 128 odst. 1 IZ vadným návrhem je.⁴⁵

Z insolvenčního návrhu musí být dále patrné, čeho se jím věřitel domáhá.⁴⁶ Nezbytnou podmínkou pro následné přijetí insolvenčního návrhu je pro věřitele jakožto navrhovatele povinné mít proti dlužníkovi splatnou pohledávku a k insolvenčnímu návrhu připojit její přihlášku. Pokud je dlužník právnická osoba insolvenční navrhovatel, který vede účetnictví nebo daňovou evidenci, je povinen doložit pohledávku uznáním dlužníka s ověřeným podpisem, nebo vykonatelným rozhodnutím, nebo notářským zápisem se svolením k vykonatelnosti nebo exekutorským zápisem se svolením k vykonatelnosti nebo potvrzením auditora, soudního znalce nebo daňového poradce, že navrhovatel o pohledávce účtuje⁴⁷

⁴⁵ RICHTER, Tomáš, Insolvenční právo, 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, str. 252–255.

⁴⁶ § 103 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁴⁷ § 105 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

3.2.3 Návrh dlužníka

Návrh dlužníka na zahájení insolvenčního řízení vyjadřuje dlužníkovu vůli, jakým způsobem si přeje řešit svůj úpadek. Dlužník je vedle věřitele oprávněn navíc nejen podat návrh dlužníka v případě nastalého úpadku, ale i v případě hrozícího úpadku.

Dlužník je jakožto právnická osoba či fyzická osoba podnikající povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku.⁴⁸

V případě právnické osoby má tuto povinnost její statutární orgán, v případě kolektivního statutárního orgánu všichni jeho členové, kteří jsou oprávněni jednat za dlužníka samostatně a v případě dlužníka v likvidaci jeho likvidátor. Osoba, která byla povinna podat insolvenční návrh jménem dlužníka a tuto povinnost řádně nesplnila (o úpadku věděla, ale insolvenční návrh nepodala, nebo návrh podala, ale pro jeho vady byl insolvenčním soudem odmítnut), odpovídá dle ustanovení § 99 odst. 1 IZ za škodu nebo jinou újmu věřitelům dlužníka, která jim vznikne.⁴⁹

Náležitosti návrhu na zahájení insolvenčního řízení ze strany dlužníka jsou totožné jako u návrhu ze strany věřitele.⁵⁰ Dlužník jakožto navrhovatel náležitě označí sám sebe a dále zde označí i své věřitele, o kterých je mu známo, že vůči němu mají pohledávky či jiná majetková práva. Dlužník je povinen ke svému návrhu připojit seznam svého majetku včetně svých pohledávek s uvedením svých dlužníků, seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů, seznam svých zaměstnanců a listiny, které dokládají úpadek či hrozící úpadek.⁵¹

3.2.4 Záloha na náklady insolvenčního řízení

V důsledku nabytí účinnosti, dne 01. 07. 2017, rozsáhlé novely IZ již není pouze na úvaze insolvenčního soudu, zda přistoupí k výzvě navrhovateli k úhradě zálohy na náklady insolvenčního řízení. K úvaze ohledně povinnosti zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení nyní soud může přistoupit pouze u návrhu dlužníka, a to v případě, je-li to nutné ke krytí nákladů řízení a prostředky k tomu

⁴⁸ §98 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

⁴⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 39

⁵⁰ RICHTER, Tomáš, Insolvenční právo, 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, str. 258

⁵¹ §104 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

nelze zajistit jinak (i pokud je zřejmé, že dlužník nemá žádný majetek). Pokud insolvenční návrh podává věřitel proti právnické osobě, je tento povinen složit zálohu na náklady insolvenčního řízení ve výši 50.000,- Kč. Pokud věřitel jakožto navrhovatel podává návrh proti právnické osobě, která není podnikatelem, nebo proti fyzické osobě, je povinen složit zálohu ve výši 10.000,- Kč. Záloha je splatná spolu s podáním insolvenčního návrhu. Výše uvedená povinnost věřitelů má eliminovat podávání šikanózních insolvenčních návrhů. Neuhrazení předmětné zálohy má za následek dle ustanovení § 128a odst. 2, písm. d) IZ odmítnutí insolvenčního návrhu pro jeho zjevnou bezdůvodnost.⁵²

3.2.5 Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení

Insolvenční řízení je zahájeno dnem, kdy insolvenční návrh dojde věcně příslušnému soudu, avšak účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení nastávají okamžikem zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, a to v insolvenčním rejstříku, veřejném seznamu, spravovaném Ministerstvem spravedlnosti.⁵³ Níže popsané účinky trvají po celou dobu insolvenčního řízení až do jeho skončení, v případě konkursu do právní moci rozhodnutí o zrušení konkursu dle ustanovení § 309 odst. 4 IZ.

Dle ustanovení § 109 odst. 1 písm. a), pokud lze pohledávky a jiná práva týkající se majtkové podstaty uplatnit přihláškou, nelze je od zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení uplatnit žalobou mimo insolvenční řízení. Pokud by taková žaloba byla podána, soud řízení o této žalobě zastaví po právní moci rozhodnutí o úpadku dle ustanovení § 141a IZ.⁵⁴

Dalším z účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení je neprovádění výkonu rozhodnutí či exekuce, která by postihla majetek ve vlastnictví dlužníka či jiný majetek náležící do majtkové podstaty. Výkon rozhodnutí či exekuce lze nařídit, ale fakticky provést nelze.⁵⁵

⁵² RADA, Jan, ŠRÁMKOVÁ, Martina, Záloha na náklady insolvenčního řízení před a po novele insolvenčního zákona, epravo.cz [online], [cit. 07. 03. 2022].

⁵³ § 97 odst. 1, § 109 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

⁵⁴ BRAUN, Tomáš, Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, insolvenčni-zakon-komentar.cz [online], [cit. 08. 03. 2022].

⁵⁵ § 109 odst. 1 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

Exekutor může v průběhu insolvenčního řízení pouze v součinnosti s ostatními subjekty shromažďovat informace o dlužníkovi, přihlížet a vyčkávat na konec insolvenčního řízení. Po zahájení insolvenčního řízení, pokud dříve například probíhalo exekuční řízení a zaměstnavatel prováděl srážky ze mzdy, bude i nadále provádět tyto srážky, avšak je nebude vyplácet a bude je u sebe deponovat. Pokud by byl insolvenční návrh zamítnut, odmítnut nebo by řízení o tomto návrhu bylo zastaveno, prostředky, které zaměstnavatel u sebe deponoval, budou vyplaceny oprávněnému. Pokud by bylo rozhodnuto o úpadku dlužníka, deponované finanční prostředky by byly vydány insolvenčnímu správci do majetkové podstaty k následnému jejímu zpeněžení.⁵⁶

Dlužník je dle ustanovení § 111 odst. 1 IZ oprávněn nakládat s majetkovou podstatou pouze takovým způsobem, aby nedošlo k jejímu zanedbatelnému zmenšení. Své životní potřeby a životní potřeby své rodiny uspokojovat může, avšak v přiměřené míře. Nemůže prodávat nemovité věci či jiné hodnotné věci a dále například převést vlastnické právo k nemovité věci.⁵⁷

3.2.6 Úkony soudu po podání insolvenčního návrhu

Jak již bylo zmíněno výše, insolvenční řízení je zahájeno dnem, kdy insolvenční návrh dojde věcně příslušnému soudu. Pokud insolvenční návrh podává věřitel, je tento předložen k předběžnému posouzení o jeho důvodnosti, a to v době před jeho zveřejněním. Soudce tak ve smyslu ustanovení § 100a odst. 1 IZ rozhodne neprodleně o zveřejnění, případně nezveřejnění, insolvenčního návrhu společně s dalšími dokumenty v insolvenčním rejstříku.⁵⁸

Pokud soud dojde k závěru, že věřitelův insolvenční návrh je bezdůvodný, vydá usnesení o nezveřejnění insolvenčního návrhu a dále usnesení o jeho odmítnutí pro zjevnou bezdůvodnost podle ustanovení §128a IZ. V insolvenčním rejstříku se tak v důsledku daného neobjeví žádná informace, protože usnesení o nezveřejnění se pouze poznamenává do spisu a nikomu se nedoručuje, tudíž proti němu není přípustné odvolání. Usnesení o odmítnutí insolvenčního návrhu se ale

⁵⁶ MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 55.

⁵⁷ HRUŠKOVÁ, Zuzana, Seriál o insolvenčních: Co se děje po podání insolvenčního návrhu, pravo21.cz [online], [cit. 08. 03. 2022].

⁵⁸ § 100a zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

doručuje věřiteli i dlužníkovi. Věřitel za bezdůvodně podaný návrh nemůže po dobu 6 měsíců od právní moci usnesení podat nový insolvenční návrh vůči stejnému dlužníkovi. V případě důvodného návrhu soud zveřejní návrh společně s dalšími dokumenty v insolvenčním rejstříku a učiní záznam do spisu.⁵⁹

Zahájení insolvenčního řízení oznámí insolvenční soud vyhláškou, kterou zveřejní nejpozději do dvou hodin poté, kdy mu došel insolvenční návrh ze strany dlužníka, nebo kdy soud učinil záznam do spisu dle ustanovení § 100a odst. 5 IZ. O zahájení insolvenčního řízení soud vyrozumí osoby uvedené v §102 odst. 1 IZ. V případě věřitelského návrhu soud tento doručí dlužníkovi společně s výzvou k vyjádření. Pokud se dlužník ve stanovené lhůtě k návrhu nevyjádří, má se za to, že návrhu neodporuje.

Soud tedy po těchto úkonech může konečně rozhodnout o samotném návrhu. V případě návrhu ze strany dlužníka soud není povinen nařídít soudní jednání. Není tomu tak ani v případě, kdy byl podán věřitelský návrh a dlužník se k návrhu buďto připojil, návrhu neodporoval, anebo se k návrhu nevyjádřil. Insolvenční soud nařídí soudní jednání pouze tehdy, pokud se dlužník návrhu brání či mu odporuje. Pokud je nařízeno soudní jednání, zpravidla se návrh projedná v rámci jediného jednání, které končí rozhodnutím soudu o zamítnutí návrhu či rozhodnutím o úpadku dlužníka s prohlášením konkursu. Takto je soud povinen jednat ve lhůtě do deseti dnů od podání insolvenčního návrhu dle ustanovení § 134 IZ.⁶⁰

3.2.7 Rozhodnutí o úpadku

Důležitou a nedílnou součástí insolvenčního řízení je bezpochyby rozhodnutí o úpadku, které insolvenční soud vydává, pokud je osvědčením či dokazováním zjištěno, že je dlužník v úpadku nebo, že mu úpadek hrozí.

⁵⁹ HRUŠKOVÁ, Zuzana, Seriál o insolvencích: Rozhodnutí o úpadku a způsobu jeho řešení, pravo21.cz [online], [cit. 08. 03. 2022].

⁶⁰ MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 56–67.

Rozhodnutí o úpadku musí obsahovat:

- výrok o tom, že se zjišťuje úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek
- výrok, jímž insolvenční soud ustanovuje insolvenčního správce,
- údaj o tom, kdy nastávají účinky rozhodnutí o úpadku,
- výzvu, aby věřitelé, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, tak učinili ve lhůtě dvou měsíců, s poučením o následcích jejího zmeškání,
- výzvu, aby věřitelé insolvenčnímu správci neprodleně sdělili. Jaká zajišťovací práva uplatní na dlužnických věcech, právech, pohledávkách atd. s poučením, že jinak mohou odpovídat za škodu nebo jinou újmu vzniklou tím, že do majetkové podstaty nebude včas sepsán majetek dlužníka sloužící k zajištění, nebo tím, že nebudou v čas zajištěna zajišťovací práva (dané neplatí, pokud jsou zajišťovací práva zřejmá z veřejného seznamu),
- výrok, jímž se určí místo a termín konání schůze věřitelů a přezkumného jednání
- výrok, jímž se uloží dlužníku, který tak dosud neučinil, aby ve stanovené lhůtě sestavil a odevzdal insolvenčnímu správci seznam svého majetku s uvedením svých dlužníků a seznam závazků s uvedením svých věřitelů

Rozhodnutí o úpadku insolvenční soud doručí do vlastních rukou dlužníku a insolvenčnímu správci. O vydání rozhodnutí o úpadku poté vyrozumí insolvenční soud orgány a osoby vyjmenované v ustanovení §139 odst. 1 IZ.⁶¹

S rozhodnutím o úpadku může soud spojit rozhodnutí o prohlášení konkursu, ale jenom v případě, pokud zákon vylučuje řešení úpadku reorganizací či oddlužením.⁶²

⁶¹ § 136 odst. 1, § 138, § 139 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁶² § 148 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

3.2.8 Prohlášení konkursu a jeho účinky

Pokud soud s rozhodnutím o úpadku nespojí, jak autorka uvedla výše, rozhodnutí o prohlášení konkursu, může tak učinit samostatně, a to do tří měsíců po rozhodnutí o úpadku, ne však dříve, než skončí schůze věřitelů svolaná rozhodnutím o úpadku. Dané neplatí, pokud se dlužník stal osobou, u které zákon vylučuje řešení úpadku reorganizací nebo oddlužením, a soud tak může rozhodnout ještě před konáním schůze věřitelů.⁶³

Účinky prohlášení konkursu nastávají dle IZ okamžikem zveřejnění rozhodnutí o prohlášení konkursu v insolvenčním rejstříku a jedním z těchto účinků je například přerušování likvidace právnické osoby, konec nucené správy a zánik předběžných opatření nařízených soudem. Avšak prohlášení konkursu nemá žádný vliv na způsobilost k právním úkonům ani na procesní způsobilost dlužníka, byť insolvenční zákon rozsah práv týkající se dlužníka a jeho nakládání s majetkovou podstatou omezuje. Prohlášením konkursu totiž dochází k přechodu práv na insolvenčního správce, respektive oprávnění insolvenčního správce nakládat s majetkovou podstatou.

Dále se prohlášením konkursu nesplatné pohledávky proti dlužníku stávají splatnými, a to z důvodu, aby věřitel nemusel uplatňovat jednotlivé nároky postupně v přihláškách dle splatnosti. Další z účinků prohlášení konkursu je dle ustanovení § 252 IZ zánik všech jednostranných právních úkonů dlužníka týkající se jeho majetkové podstaty, a to například příkazy, pověření, prokura či plné moci. Taktéž zanikají doposud nepřijaté návrhy dlužníka na uzavření smlouvy a jeho přijetí návrhů smluv, pokud se dané týká majetkové podstaty. Návrhy smluv, které dlužník v době prohlášení konkursu ještě nepřijal, může přijmout pouze insolvenční správce.

Pokud dlužník uzavřel smlouvu o výpůjčce, je insolvenční správce dle ustanovení § 255 IZ po prohlášení konkursu oprávněn požadovat vrácení věci i před skončením stanovené doby zapůjčení. Insolvenční správce je dále oprávněn po prohlášení konkursu vypovědět nájemní smlouvu či podnájemní smlouvu uzavřenou ze strany dlužníka. Avšak pokud je dlužník v prodlení s platbou

⁶³ § 149 odst. 1, odst. 2 písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

nájemného nebo jiné úhrady týkající se nájmu či pronájmu po rozhodnutí o úpadku dlužníka, druhý účastník smlouvy nemůže z dané smlouvy odstoupit či ji vypovědět. Pokud v době prohlášení konkursu nebyl předán předmět nájmu, podnájmu či výpůjčky, může insolvenční správce i druhý účastník smlouvy od smlouvy odstoupit.

Prohlášením konkursu nekončí provoz dlužníkovy podniku, pokud tak zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Jeho provoz je ukončen prodejem podniku jednou smlouvou v rámci zpeněžení majetkové podstaty anebo také rozhodnutím insolvenčního soudu na návrh insolvenčního správce po vyjádření věřitelského výboru. Z daného plyne povinnost insolvenčního správce provozovat podnik dlužníka, a to z důvodu, že tímto může být rozšířena majetková podstata nebo hodnota podniku pro jeho následný prodej v insolvenčním řízení.

Veškerá probíhající soudní řízení týkající se majetkové podstaty jsou přerušena, avšak například trestní či dědické řízení se prohlášením konkursu nepřerušují.

Velice důležitým účinkem spojeným s prohlášením konkursu je pak zánik společného jmění manželů dle ustanovení §268 odst. 1 IZ. Prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce oprávnění uzavřít dohodu o vypořádání společného jmění manželů či jeho vypořádání navrhnout soudu. Pokud by závazky dlužníka byly vyšší jak majetek náležící do společného jmění manželů, zahrne se tento celý do majetkové podstaty. Výtěžek zpeněžení majetku se přiměřeně vypořádá dle pravidel pro vypořádání společného jmění manželů.⁶⁴

3.2.9 Průběh konkursního řízení

Dle § 277 odst. 1 IZ insolvenční správce neprodleně po nabytí účinnosti prohlášení konkursu zajistí provedení procesních úkonů a dalších činností z prohlášení konkursu vyplývajících. Jednou z těchto činností, která je zároveň činnost hlavní, jsou i úkony směřující k důkladnému zjištění veškerého dlužníkovy majetku, které následně sepíše do majetkové podstaty. Dále z dalších činností insolvenčního správce je i zjištění, zajištění a soupisu a k dokončení seznamu

⁶⁴ § 245–284 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

přihlášených pohledávek věřitelů, na jejichž přihlašování mají věřitelé dlužníka lhůtu dva měsíce od rozhodnutí o úpadku. Dále připravuje přezkumné jednání a schůzi věřitelů.⁶⁵

Následně dochází k zpeněžení majetkové podstaty dlužníka, a to ze strany insolvenčního správce. Přezkumu pohledávek a taktéž uspokojování věřitelů v konkursním řízení se budu podrobněji zabývat v následujících kapitolách, proto tuto část konkurzního řízení popíšu stručně. K zpeněžení majetku může dojít čtyřmi způsoby, a to veřejnou dražbou, prodejem movitých a nemovitých věcí dle OSŘ o výkonu rozhodnutí, prodejem mimo dražbu a dražbou provedenou exekutorem. Dlužník je povinen vydat insolvenčnímu správci veškerý zpeněžovaný majetek.

Insolvenční správce podává z vlastní iniciativy nebo dle pokynu soudu zprávy o své činnosti, a to zpravidla každé tři měsíce. Po zpeněžení majetkové podstaty insolvenční správce vypracuje konečnou zprávu, jejímž obsahem je dle ustanovení § 302 odst. 2 IZ:

- přehled pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených, které insolvenční správce již uspokojil a které ještě zbývá uspokojit
- přehled výdajů vynaložených v souvislosti se správou majetkové podstaty a zdůvodnění neobvyklých výdajů
- výsledek zpeněžení majetkové podstaty a jeho přehled
- uvedení majetku, který nebyl zpeněžen s odůvodněním
- výsledky částečného rozvrhu, pokud k němu došlo
- přehled plnění zajištěným věřitelům s promítnutím do rozvrhu
- přehled jednání a právních úkonů, které byly významné pro průběh samotného insolvenčního řízení⁶⁶

V závislosti na výtěžku z majetkové podstaty insolvenční správce vyúčtuje svou odměnu a hotové výdaje. Insolvenční soud dle ustanovení § 304 odst. 1 IZ přezkoumá konečnou zprávu, kdy, v případě chyby nebo nutnosti konečnou zprávu

⁶⁵ § 277 odst. 1, 2 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁶⁶ § 302 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

doplnit, vyzve insolvenčního správce k jejímu doplnění či opravě. Insolvenční soud zveřejní konečnou zprávu vyhláškou společně s možností podat proti konečné zprávě námitky, a to ve lhůtě do patnácti dnů od jejího zveřejnění. V případě námitek nařídí insolvenční soud jednání. V případě, pokud nejsou ke konečné zprávě žádné námitky, soud konečnou zprávu a odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce schválí.⁶⁷

Následnou fází v konkursním řízení po schválení konečné zprávy bývá rozvrhové usnesení. Pro jeho sestavení je nutné mít pravomocně schválenou konečnou zprávu. Návrh rozvrhového usnesení, tj. vyčíslení částky určené k rozdělení mezi věřitele a jejich označení s údajem o výši jejich podílu na této částce, předloží insolvenční správce insolvenčnímu soudu. Insolvenční soud po provedené kontrole vydá rozvrhové usnesení, v němž je konkrétně určeno, jaká částka má být každému z věřitelů vyplacena. Po nabytí právní moci daného rozvrhového usnesení provede insolvenční správce výplatu, a to ve lhůtě do dvou měsíců od nabytí právní moci.⁶⁸

3.2.10 Konec konkursního řízení

K zrušení konkursu může dojít vícero způsoby. První z nich nastane v případě, kdy insolvenční správce zjistí, že zde není žádný majetek použitelný k uspokojení věřitelů. V takovém případě insolvenční soud vydá rozhodnutí o zrušení konkursu pro nedostatek majetku, a to dle ustanovení § 308 odst. 1 písm. d) IZ. Další důvody, které nalezneme v téže ustanovení § 308 odst. 1 písm. a) a b), jsou, pokud insolvenční soud zjistí, že dlužníkův úpadek nebyl ani dodatečně osvědčen nebo pokud zjistí, že zde není žádný přihlášený věřitel a všechny pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň jsou uspokojeny.⁶⁹

Dlužník může dle § 308 odst. 2 IZ taktéž podat k insolvenčnímu soudu návrh na zrušení konkursu, pokud k tomuto připojí listinu se souhlasem a ověřeným podpisem veškerých věřitelů a insolvenčního správce se zrušením konkursu.

⁶⁷ HRUŠKOVÁ, Zuzana, Seriál o insolvenčních: Konkurs, pravo21.cz [online], [cit. 10. 03. 2022].

⁶⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 166–168.

⁶⁹ § 308 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

V případě splnění rozvrhového usnesení podá insolvenční správce soudu zprávu o jeho splnění. Po obdržení této zprávy soud rozhodně i bez návrhu o zrušení konkursu. Právní moci rozhodnutí o zrušení konkursu dle ustanovení § 309 odst. 4 IZ insolvenční řízení končí.

Zrušením konkursu zanikají dle § 312 odst. 1 IZ účinky prohlášení konkursu a jejich platnost a účinnost tím není dotčena. V případě dlužníka právnické osoby, tak opět jednají jeho statutární orgány či likvidátor. Pokud dojde k zrušení konkursu pro nedostatek majetku k uspokojení věřitelů, je dané podkladem pro výmaz dlužníka z obchodního rejstříku dle § 312 odst. 3 IZ, pokud nejde o právnickou osobu zřízenou zákonem.

Se zrušením konkursu se též pojí i konec oprávnění insolvenčního správce nakládat s majetkovou podstatou dlužníka, avšak funkce insolvenčního správce zcela nekončí, neboť je ke dni zrušení konkursu povinen uzavřít účetní knihy, sestavit účetní závěrku či předat dlužníkovi zbývající část majetku a další. Teprve až poté rozhodne insolvenční soud o zproštění funkce insolvenčního správce v rámci daného insolvenčního řízení.⁷⁰

⁷⁰ § 312, § 313 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

4. Přezkum a uplatňování pohledávek v konkursním řízení

V této kapitole autorka rozebere jednotlivé pojmy, jako je „pohledávka, „příhláška pohledávky“. Dále se bude věnovat náležitostem přihlášky, přílohám, které je nutno doložit současně s přihláškou, lhůtě, ve které je věřitel oprávněn přihlášku k insolvenčnímu soudu podat, a konečně i jednotlivým druhům přihlášek, které IZ zná, kde autorka přednese jejich vzájemné rozdíly a problematiku. Následný postup po řádném a včasném přihlášení pohledávky je její přezkum, který bude detailně popsán v následující podkapitole.

4.1 Příhláška pohledávky

Pojem „pohledávka“ zákon o konkursu ani insolvenční zákon nedefinuje, byť s tímto pojmem oba zákony pracují velmi hojně. Obecnou definici pohledávky jakožto závazkového právního vztahu obsahuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a to konkrétně v ustanovení § 1721, kdy má dle daného věřitel ze závazku vůči dlužníku právo na určité plnění jako na pohledávku a dlužník má povinnost toto právo splněním dluhu uspokojit.⁷¹

Příhláškou pohledávky je dle § 2 písm. h) IZ procesní úkon, kterým věřitel uplatňuje uspokojení svých práv v insolvenčním řízení. Příhlášky pohledávek mohou věřitelé podávat k insolvenčnímu soudu od okamžiku zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty, která byla stanovena v rozhodnutí o úpadku. Podáním přihlášky pohledávky věcně příslušnému soudu se stává věřitel účastníkem insolvenčního řízení. Pokud by věřitel přihlásil svou pohledávku po stanovené lhůtě, byť k věcně příslušnému soudu, k této přihlášce by insolvenční soud nepřihlížel a přihláška by nebyla nikterak uspokojena. Dle § 173 odst. 2 IZ lze přihlásit i pohledávku, která již byla uplatněna u soudu, pohledávky vykonatelné či pohledávky, které jsou již vymáhány v rámci exekučního řízení. Příhláška pohledávky má stejné účinky pro běh lhůty k promlčení či pro zánik práva jako žaloba nebo jiné uplatnění práva u soudu.⁷²

⁷¹ RICHTER, Tomáš, Insolvenční právo, 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, str. 281.

⁷² § 173 odst. 1, 2, 4 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

Nejčastější formou uplatnění nároku bývá právě podáním přihlášky pohledávky ze strany věřitele, avšak insolvenční zákon počítá i s případy, kdy je nárok věřitele ex lege považován bez dalšího za přihlášený. Jedním z těchto případů je uplatnění nároku pro pohledávky společníků či členů dlužníka vyplývající z jejich účasti ve společnosti nebo v družstvu. Ti pak nepodávají přihlášku pohledávky standardně jako většina věřitelů, ale svůj nárok sdělují insolvenčnímu správci.

Další skupinou nezasílající svou přihlášku pohledávky insolvenčnímu soudu jsou i zaměstnanci dlužníka pro nároky z pracovněprávních vztahů. Podmínkou pro jejich uplatnění je, že se jedná o pohledávky postavené naroveň pohledávkám za majetkovou podstatou dle § 169 odst. 1, písm. a) IZ a dále jejich výše vyplývá z dlužníkovy účetnictví nebo z daňové evidence.

Posledním případem, který ve své diplomové práci k této problematice autorka zmíní, je manžel, kterému v rámci vypořádání společného jmění manželů vznikla pohledávka. Tento nárok se pak považuje za přihlášenou pohledávku, která bude uspokojena dle §275 IZ.⁷³

4.1.1 Náležitosti přihlášky pohledávky a lhůta pro její podání

Vyhláška č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení, upravuje náležitosti formuláře, tedy jediné formy přihlášky pohledávky, kterou akceptuje insolvenční zákon. Dle §174 odst. 1 IZ se přihlášky pohledávek včetně jejich příloh podávají dvojmo, dané neplatí u osob, které mají povinnost přihlášku pohledávky podat elektronicky, viz osoby s povinně zřízenou datovou schránkou dle § 80a IZ.

Přihláška musí obsahovat obecné náležitosti vyplývající z § 42 odst. 4 OSŘ a § 79 odst. 1 OSŘ, dále důvod vzniku a výši přihlašované pohledávky. Věřitel musí uvést skutečností podstatné pro existenci jeho uplatňovaného nároku, ne však jeho právní hodnocení. Věřitelem uvedené skutečnosti musí být dostatečné, aby insolvenční soud nebo insolvenční správce byl schopen pohledávku zhodnotit a posoudit. Co se týká výše pohledávky, věřitel musí pohledávku vyčíslit v českých

⁷³ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol., Insolvenční zákon. Komentář., 3. vydání, Praha: C.H.BECK, 2017, str. 670.

korunách, a to i v případě pohledávky nepeněžitě či pohledávky v cizí měně.⁷⁴ Pohledávka v cizí měně musí být dle § 175 IZ přepočítána na českou korunu dle kurzu devizového trhu vyhlášeného Českou národní bankou v den zahájení insolvenčního řízení. Pokud jde o pohledávku nepeněžitou či pohledávku neurčité výše, musí být výše pohledávky vyjádřena taktéž v penězích na základě odhadu její hodnoty.⁷⁵

Dle ustanovení § 136 odst. 2, písm. d) IZ musí rozhodnutí o úpadku obsahovat výrok pro věřitele, kteří doposud nepřihlásili své pohledávky, aby tak učinili ve lhůtě dvou měsíců. V případě zmeškání této lhůty se dle § 173 odst. 1 IZ k přihláškám pohledávek po stanovené lhůtě nepřihlíží a v insolvenčním řízení se tyto neuspokojují. Uplynutím lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku zaniká dle § 173a IZ účinek spojený se zahájením insolvenčního řízení, tedy opět dochází k běhu promlčecích a prekluzivních lhůt ohledně pohledávek, které nebyly včas nebo řádně uplatněny přihláškou pohledávky u insolvenčního soudu. Tato propadlá lhůta však neplatí pro věřitele vykonatelných pohledávek na náhradu škody či nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo vykonatelných pohledávek na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem, daní mohou podávat přihlášky pohledávek kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení, ale pouze za podmínky, pokud v předmětném trestním řízení byl zajištěn majetek v majetkové podstatě dlužníka a přihláška byla podána v době, kdy zajištění dle trestního trvá.⁷⁶ Lhůta pro podání přihlášky pohledávky je lhůtou procesní, pro její zachování postačí, aby byla přihláška odevzdána k přepravě ze strany držitele poštovní licence insolvenčnímu soudu.⁷⁷

K přihlášce pohledávky musí věřitel připojit veškeré listiny, kterých se daná přihláška dovolává. Pokud jde o pohledávku vykonatelnou, přihláška vykonatelné pohledávky musí být podána s opisem rozhodnutí vydaným soudním či jiným státním orgánem nebo případně úředně ověřenou kopií opisu.⁷⁸ Půjde tedy

⁷⁴ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 725.

⁷⁵ § 175 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁷⁶ § 173 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁷⁷ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol., Insolvenční zákon. Komentář., 3. vydání, Praha: C.H.BECK, 2017, str. 717.

⁷⁸ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 737.

o exekuční titul jako je například rozsudek, elektronický platební rozkaz či příkaz k úhradě nákladů exekuce, a jiné. V případě, pokud věřitel nepodává přihlášku sám a zmocnil k jejímu podání třetí osobu, přílohu přihlášky pohledávky bude tak tvořit i plná moc. Formulář přihlášky pohledávky autorka zařadila jakožto přílohu č. 1 této diplomové práce.

4.1.2 Přihláška pohledávky zajištěného věřitele

Zajištěného věřitele definuje IZ v § 2 písm. g) tak, že jeho pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a to jen zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem dle zahraniční právní úpravy. Zajištěným věřitelem je dle tohoto ustanovení i agent pro zajištění dle zákona o dluhopisech.

Pokud chce zajištěný věřitel uplatnit svou pohledávku přihláškou, musí se dovolat svého zajištění. V případě, kdyby tak neučinil, insolvenční soud by nahlížel na přihlášku jakožto pohledávku nezajištěnou se všemi důsledky s tímto spojenými. Zajištěný věřitel musí ke své přihlášce pohledávky uvést veškeré okolnosti, které pohledávky osvědčují a taktéž připojit listiny, které se daného týkají. Zajištěný věřitel nemá právo přihlásit část své pohledávky jako pohledávku nezajištěnou a část pohledávky jako zajištěnou.⁷⁹

4.1.3 Pohledávky za majetkovou podstatou

Pohledávky za majetkovou podstatou dle § 168 odst. 1 IZ jsou takové pohledávky, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení či vyhlášení moratoria. Jejich vymezení je možné nalézt v taxativním výčtu v ustanovení § 168 odst. 1 IZ. Pohledávkou za majetkovou podstatou může být i pohledávka vzniklá po rozhodnutí o úpadku dle § 168 odst. 2 IZ. Pohledávkou za majetkovou podstatou dle výše uvedeného odstavce je například náhrada hotových výdajů a odměna předběžného správce. Pohledávkou za majetkovou podstatou můžou být i hotové výdaje a odměna insolvenčního správce či náhrada hotových výdajů a odměna

⁷⁹ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 675.

znalce ustanoveného insolvenčním soudem za účelem ocenění majetkové podstaty, které vznikly po rozhodnutí o úpadku, viz ustanovení § 168 odst. 2 IZ.

Jedná se o přednostní pohledávky, které se uplatňují, nikoliv přihlašují, u osoby s dispozičním oprávněním k majetkové podstatě dle § 229 IZ a je možné je uspokojit kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení a v plné výši. K jejich řádnému uplatnění je třeba uplatnění v písemné formě u osoby s dispozičním oprávněním, tj. insolvenčním správcem. Jejich pořadí uspokojení je zákonem zvýhodněné, kdy přímo insolvenčnímu správci zákon ukládá, aby před vydáním rozvrhového usnesení uspokojil všechny dosud nezaplacené pohledávky, které lze uspokojit v průběhu konkursu, tudíž i pohledávky za majetkovou podstatou.⁸⁰

Na rozdíl od běžných pohledávek nejsou s uplatněním pohledávek za majetkovou podstatou a na roveň jim postavených spojeny účinky, které jsou spojeny s uplatněním běžné pohledávky formou přihlášky. Běh lhůty k promlčení nebo prekluzi uplatňovaného nároku se nepřerušuje ani nestaví, proto je na samotných věřitelích, aby dbali tomu, že se jejich nárok nepromlčí či neprekluduje.⁸¹

Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň insolvenční správce dle § 189 IZ nezařazuje do seznamu pohledávek, který zpracovává pro přezkumné jednání. Jak již bylo zmíněno výše, věřitelé neuplatňují své pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň formou přihlášky jako ostatní věřitelé. Své pohledávky uplatňují u insolvenčního správce jakožto osoby s dispozičním oprávněním, a to formou speciálního formuláře s označením „Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň“.⁸²

Tento formulář lze stáhnout ze stránek Ministerstva spravedlnosti <https://isir.justice.cz>, kde lze nalézt i pokyny k vyplnění. Autorka diplomové práce

⁸⁰ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol., Insolvenční zákon. Komentář., 3. vydání, Praha: C.H.BECK, 2017, str. 682–683.

⁸¹ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 847.

⁸² KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 846.

zařadila výše zmíněný formulář společně s jeho pokyny jakožto přílohu č. 2 a přílohu č. 3 této diplomové práce. Dané přílohy je možné stáhnout z výše zmíněného insolvenčního rejstříku, a to konkrétně ze sekce Formuláře.⁸³

Pokud to stav majetkové podstaty umožňuje, pohledávky v režimu za majetkovou podstatu se uspokojují nejpozději před vydáním rozvrhového usnesení, a to buď zcela, nebo poměrně. Byť insolvenční zákon žádnou lhůtu pro uplatnění pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postaveným jim na roveň nestanovuje, avšak Vrchní soud v Praze ve svém usnesení ze dne 18. 05. 2009, č. j. KSUL 45 INS 1285/2008, 1 VSPH 42/2009-B-52 dovodil, že se tak musí stát nejpozději před vydáním rozvrhového usnesení. Rozvrhové usnesení obsahuje konkrétní částky, které definitivně připadají na uspokojení jednotlivých věřitelů. Nabytím právní moci daného rozvrhového usnesení je zakládán nárok věřitelům na vyplacení konkrétní částky, která je v rozvrhovém usnesení uvedena. Vrchní soud v Praze se ve výše uvedeném usnesení zabíral otázkou pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim postaveným na roveň, které vznikly před zveřejněním konečné zprávy. Vrchní soud v Praze v daném dovodil, že tyto pohledávky musí být uplatněny nejpozději před nabytím právní moci schválené konečné zprávy. V případě chybějící pohledávky za majetkovou podstatou či pohledávky jí postavené na roveň ve zveřejněné konečné zprávě, která zároveň nebyla uspokojena, věřitel je oprávněn podat proti konečné zprávě námitky.⁸⁴

Pohledávky za majetkovou podstatou společně s pohledávkami postavenými jim na roveň bezesporu limitují pohledávky nepřednostní.⁸⁵

4.1.4 Pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou

Pohledávkám postavené naroveň pohledávkám za majetkovou podstatou se IZ věnuje v ustanovení § 169. Jak již název vypovídá, mají obdobnou povahu jako pohledávky za majetkovou podstatou, kterým se autorka věnovala v kapitole výše. Příkladem takové pohledávky jsou například pohledávky věřitelů na výživném ze zákona či pracovněprávní pohledávky dlužníkůvých zaměstnanců.

⁸³ Formulář je dostupný z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>

⁸⁴ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 847-848.

⁸⁵ NOVÁKOVÁ, Romana, Pohledávky za majetkovou podstatou a majetek dlužníka (vratitelný přeplatek), insolvenci-zákon-komentar.cz, [online], [cit. 20. 03. 2022].

Taktéž jako pohledávky za majetkovou podstatou se tyto uplatňují u insolvenčního správce, a to formulářem s označením „Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň“. Formulář, jak již bylo zmíněno výše, tvoří přílohu č. 1 této diplomové práce. Náležitosti stanovené pro vyplnění formuláře jsou obsaženy v ustanovení § 1 písm. f) a § 11 vyhlášky č. 191/2017 Sb. Pokyny k vyplnění daného formuláře tvoří přílohu č. 2 této diplomové práce.

Obdobně jako pohledávky za majetkovou podstatou jsou tyto pohledávky hrazeny v plné výši a kdykoliv po rozhodnutí o úpadku. Mezním momentem pro úhradu neuspokojené pohledávky postavené na roveň pohledávce za majetkovou podstatou je okamžik před podáním návrhu na rozvrhové usnesení. Taktéž jsou uplatňovány u osoby s dispozičním oprávněním, avšak osoba s dispozičním oprávněním nesmí přistoupit k úhradě pohledávek dříve než po vydání rozhodnutí o úpadku. Na rozdíl od pohledávek za majetkovou podstatou nejsou tyto pohledávky časově ohraničeny. Mají být hrazeny v termínech splatnosti, pokud dané umožňuje majetková podstata, již po zahájení insolvenčního řízení. Ostatně jako pohledávky za majetkovou podstatou i tyto nepodléhají přezkumnému jednání.⁸⁶

Jak již bylo zmíněno výše, ani s uplatněním těchto pohledávek nejsou spojeny účinky jako u klasické přihlášky pohledávky, tudíž musí věřitel dbát na to, aby se jeho uplatňovaný nárok nepromlčel.⁸⁷

Věřitel má v případě neuspokojení pohledávky v plné výši a včas ze strany osoby s dispozičním oprávněním oprávnění domáhat se zaplacení žalobou.⁸⁸ Žaloba na plnění se v případě konkursu podává proti insolvenčnímu správci, tj. osobě s dispozičním oprávněním. Tento spor však není incidenčním sporem dle

⁸⁶ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 700.

⁸⁷ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 847.

⁸⁸ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol., Insolvenční zákon. Komentář., 3. vydání, Praha: C.H.BECK, 2017, str. 694 - 696.

§ 159 odst. 1 IZ.⁸⁹ Obecným soudem bude v daném případě soud, v jehož obvodu má insolvenční správce sídlo. Předmětem sporu nemůže být pochybnost, zda pohledávka náleží do režimu za podstatou, v takovém případě by se jednalo o incidenční spor dle § 203a IZ, tedy spor o pořadí pohledávky. V případě důvodného návrhu soud zaváže v rozsudku insolvenčního správce k zaplacení žalované částky. Pokud i přes dané nebude částka věřiteli zaplacená, insolvenční soud na návrh oprávněné osoby či insolvenčního správce stanoví dodatečnou lhůtu k uspokojení pohledávky dle § 203 odst. 5 IZ. V rozhodnutí insolvenční soud taktéž označí, která část majetkové podstaty může být použita k uspokojení dané pohledávky.⁹⁰

4.1.5 Pohledávky vyloučené

Pohledávky taxativně vymezené v ustanovení § 170 IZ jsou vyloučeny z uspokojení v insolvenčním řízení, a to žádným ze způsobů řešení úpadku. Zákaz uspokojování těchto vymezených nároků dopadá na pohledávky věřitelů, zajištěných věřitelů, věřitelů s pohledávkami za majetkovou podstatou a věřitelů s pohledávkami postavenými na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou.⁹¹ Zákaz uspokojování pohledávek platí dle tohoto ustanovení například pro úroky, úroky z prodlení a poplatek z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů, vzniklých před rozhodnutím o úpadku, pokud přirostly až v době po tomto rozhodnutí nebo pro pohledávky věřitelů z darovacích smluv.

Pokud je i přes dané ustanovení přihlášena pohledávka, která je vyloučena z uspokojení, insolvenční správce takovou pohledávku nezařadí do seznamu přihlášených pohledávek, který je následně podkladem pro přezkumné jednání.

V případě pochybností, zda pohledávka je vyloučena z uspokojení či ne, uloží insolvenční soud věřiteli, který pohledávku uplatnil, aby do 30 dnů podal k insolvenčnímu soudu žalobu na určení pořadí uplatněné pohledávky. Pokud

⁸⁹ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 846.

⁹⁰ Maršíková, Jolana. Jiné způsoby uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení. insolvenci-zakon-komentar.cz, [online], [cit. 20. 03. 2022].

⁹¹ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol., Insolvenční zákon. Komentář., 3. vydání, Praha: C.H.BECK, 2017, str. 699.

žalobu uplatní po dané lhůtě či insolvenční soud žalobě nevyhoví, je taková pohledávka z uspokojení vyloučena.⁹²

4.1.6 Pohledávky podřízené

Definici podřízené pohledávky skýtá ustanovení § 172 odst. 2 IZ, kdy jde o pohledávku, která má být dle smlouvy uspokojena až po uspokojení jiné pohledávky, případně ostatních pohledávek dlužníka, zejména je-li vydáno rozhodnutí o úpadku dlužníka. Za podřízenou pohledávku se považuje taktéž pohledávka z podřízeného dluhopisu dle zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech.

IZ počítá se třemi skupinami podřízených pohledávek:

- pohledávky ze smluv dlužníka uzavřených před zahájením insolvenčního řízení, pokud má být ze smluv plněno dlužníkem poté, co budou splněny jiné pohledávky dlužníka
- pohledávky z podřízených dluhopisů, jak bylo zmíněno výše
- pohledávky společníků či členů dlužníka vyplývající z jejich účasti ve společnosti či družstvu

Podřízené pohledávky poslední skupiny, tj. společníků či členů dlužníka, stačí oznámit insolvenčnímu správci. Ostatní podřízené pohledávky je nutno přihlásit řádně a včas formou přihlášky pohledávky. Věřitel je v takovéto přihlášce povinen výslovně označit, že se jedná o podřízenou pohledávku. První dvě skupiny podřízených pohledávek mohou být uspokojeny v závislosti na pořadí, které vyplývá ze smluvních vztahů, na jejichž základě vznikly. Po uspokojení těchto dvou skupin podřízených pohledávek lze uspokojit nároky společníků či členů vyplývající z jejich účasti ve společnosti nebo družstvu. V této skupině dojde k poměrnému uspokojení nároků.⁹³

4.2 Přezkum přihlášených pohledávek

V této kapitole autorka představí procesní postup označovaný v IZ jako „přezkoumání přihlášených pohledávek“ též označovaný jako kolektivizované

⁹² KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 704.

⁹³ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 710 – 712.

nalézací řízení, tedy část insolvenčního řízení, při níž dochází k přímému výkonu práva, aniž by jemu předcházel proces končící pravomocným odsuzujícím rozsudkem.⁹⁴ V IZ je dané problematice věnováno od ustanovení § 188 až § 202 IZ.

4.2.1 Přezkoumání přihlášek insolvenčním správcem

Přihlášky pohledávek věřitelů se podávají k věcně příslušnému soudu, kdy tento je postoupí insolvenčnímu správci k jejich přezkumu. Insolvenční správce má povinnost přezkoumat podané přihlášky věřitelů ze všech hledisek rozhodných pro jejich hodnocení. Při přezkumu pohledávek insolvenční správce využívá doklady přiložené k přihlášce pohledávky ze strany věřitele, účetnictví dlužníka a případně daňovou evidenci dlužníka. Insolvenční správce však přihlíží především k samotné přihlášce a jejím přílohám, neboť právě přihláška včetně příloh musí osvědčovat oprávněnost uplatňovaného nároku věřitele.

Prvním úkonem insolvenčního správce týkající se přezkumu pohledávek vůči samotným přihláškám je test jejich úplnosti a řádnosti. Náležitosti přihlášky autorka podrobněji rozebírala v předchozí kapitole, na kterou tímto odkazuje. Pokud insolvenční správce shledá v přihlášce nedostatky má vůči věřiteli poučovací povinnost, kdy následně věřitele vyzve k opravě či doplnění. V případě nedodržení stanovené lhůty insolvenčním správcem, má insolvenční správce povinnost posoudit, zda jsou nedostatky přihlášky takové, že brání jejímu přezkoumání. Pokud zjištěné nedostatky brání jejímu přezkoumání, insolvenční správce předloží insolvenčnímu soudu přihlášku pohledávky k rozhodnutí o tom, že se k přihlášce pohledávky nepřihlíží. Pokud přihláška neskýtá žádné nedostatky či nedostatky má, ale takové, že jejímu přezkoumání nebrání, insolvenční správce přihlášku zařadí na přezkumné jednání. V případě nedostatků může být poté přihláška na přezkumném jednání ze strany insolvenčního správce popřena.

Vedle přezkumu přihlášek věřitelů dále insolvenční správce vyzve dlužníka, aby se k přihlášce vyjádřil. Na rozdíl od stanoviska insolvenčního správce k podaným přihláškám, je stanovisko dlužníka nepovinné a nelze jej vynutit.⁹⁵

⁹⁴ RICHTER, Tomáš, Insolvenční právo, 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, str. 306.

⁹⁵ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 774 – 777.

Dalším z úkonů insolvenčního správce je vedle přezkumu přihlášek také sestavení seznamu přihlášených pohledávek, kde jsou výslovně uvedeny pohledávky jím popřené. Na druhou stranu se ale do seznamu nezařazují pohledávky, ke kterým se nepřihlíží, pohledávky vyloučené z uspokojení a další pohledávky, o kterých to stanoví IZ. V seznamu přihlášených pohledávek se zajištění věřitelé uvádějí zvlášť, dále se zvlášť vyznačí pohledávky vykonatelné a pohledávky podmíněné osobami, od kterých může věřitel požadovat plnění dle ustanovení § 183 odst. 1, 2 IZ. Seznam přihlášených pohledávek předloží insolvenční správce soudu po uzavření předmětného seznamu ze strany insolvenčního správce a soud jej zveřejní v insolvenčním rejstříku.⁹⁶ Zároveň insolvenční správce sdělí soudu, kdy a kde mohou věřitelé a dlužník nahlížet do seznamu přihlášek. O nahlédnutí do seznamu přihlášených pohledávek musí insolvenční správce vyhotovit záznam, který musí obsahovat podpis věřitele.

Přezkumné jednání může proběhnout nejdříve dva měsíce a patnáct dnů po rozhodnutí o úpadku dlužníka.⁹⁷ Seznam přihlášených pohledávek insolvenční soud zveřejní nejpozději patnáct dnů přede dnem, kdy se o nich má konat přezkumné jednání. V případě, pokud se má přezkumné jednání konat do třiceti dnů po uplynutí lhůty k přihlašování pohledávek, tak insolvenční soud zveřejní seznam přihlášených pohledávek nejpozději deset dnů před konáním přezkumného jednání.⁹⁸

4.2.2 Přezkumné jednání

Insolvenční soud v rozhodnutí o úpadku určí termín a místo konání přezkumného jednání. Insolvenčnímu správci doručí předvolání do vlastních rukou. Pro termín přezkumného jednání je pro insolvenční soud podstatný okamžik konání schůze věřitelů, které se svolává v rozhodnutí o úpadku. Dle ustanovení § 137 odst. 1 IZ musí schůze věřitelů proběhnout do tří měsíců od vydání rozhodnutí o úpadku. Insolvenční soud obvykle spojuje konání schůze věřitelů s termínem přezkumného jednání, a to z důvodu osoby insolvenčního správce, neboť tento může být dle § 29

⁹⁶ § 189 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁹⁷ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 783.

⁹⁸ § 189 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

odst. 1 IZ odvolán na schůzi věřitelů a schůze věřitelů si může ustanovit nového insolvenčního správce.⁹⁹

K přezkumnému jednání insolvenční soud předvolá vedle insolvenčního správce dlužníka, a to předvoláním doručovaným do vlastních rukou. Přezkumné jednání může proběhnout v jeho nepřítomnosti, a to i pokud se dlužník v dostatečném předstihu neomluvil.

Dlužník je při přezkumném jednání oprávněn popřít pravost, výši i pořadí věřitelem přihlášené pohledávky. Pokud dlužník popírá pravost přihlášky pohledávky, namítá, že pohledávka nevznikla, zanikla či je již promlčená. Pokud dlužník popírá výši pohledávky, tak nepopírá její existenci, ale její výši, kdy zároveň musí uvést, v jaké výši dle něj pohledávka existuje. A pokud popírá pořadí pohledávky, musí uvést jaké pořadí pohledávka dle jeho názoru má. IZ však dlužníkovi neukládá předepsanou formu pro popření dané pohledávky, k popření tak může dojít písemnou formou či ústně do protokolu při soudním jednání. Vliv dlužníkovy popření pohledávky však nemá v rámci konkursu žádný vliv pro účely insolvenčního řízení. Avšak pokud by dlužník nepopřel žádnou z přihlášených pohledávek, může po zrušení konkursu na základě upraveného seznamu pohledávek dle § 312 odst. 4 IZ podat jakýkoliv přihlášený věřitel návrh na výkon rozhodnutí či exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku. U tohoto nároku dojde k promlčení až za deset let od zrušení konkursu.

Dlužník má vedle přihlášeného věřitele a insolvenčního správce taktéž oprávnění vzít své popření pohledávky zpět, a to dle § 192 odst. 1 IZ.

Nejen dlužník má oprávnění popřít přihlášené pohledávky. I věřitel může popřít pohledávku, a to pohledávku jiného věřitele. Z věřitelů mohou popírat pohledávky jen ti, kteří podali přihlášku pohledávky a jejich účast v insolvenčním řízení nebyla ukončena. Právo popěrného úkonu nemá věřitel s pohledávkou za majetkovou podstatou s pohledávkou postavenou na roveň pohledávce za majetkovou podstatou.¹⁰⁰

⁹⁹ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 787.

¹⁰⁰ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 799.

Stejně jako dlužník, může věřitel popřít pravost, výši anebo pořadí pohledávky jiného věřitele, přitom, pokud popírá výši či pořadí, musí stejně jako dlužník uvést výši či pořadí pohledávky, které dle jeho názoru pohledávka má. Na rozdíl od dlužníka či insolvenčního správce je dle IZ pro věřitele předepsaná forma popření pohledávky, a to formou předepsaného formuláře dostupného na stránkách Ministerstva spravedlnosti <https://isir.justice.cz>. Pokud chce věřitel určitou pohledávku popřít, musí tak učinit formulářem nejpozději do tří pracovních dní před konáním přezkumného jednání. V případě opožděného popěrného úkonu věřitele insolvenční soud k popření nepřihlíží a odmítne jej. To samé platí i pro vadný či neúplný popěrný úkon. Řádně uplatněný popěrný úkon má na konkursní řízení vliv takový, že se tento stává žalobou proti nositeli popřené pohledávky a o popřenou pohledávku je veden incidenční spor. Následně bude věřitel muset zaplatit po výzvě insolvenčního soudu soudní poplatek v částce ve výši 5.000, - Kč a taktéž jistotu do úschovy insolvenčního soudu ve výši 10.000, - Kč na náklady incidenčního sporu. Insolvenční soud k úhradě jistoty nevyzývá.¹⁰¹

Pokud insolvenční správce popře vykonatelnou pohledávku věřitele, je daný věřitel oprávněn podat žalobu na určení k insolvenčnímu soudu, a to do třiceti dnů od přezkumného jednání. V případě popření vykonatelné pohledávky věřitele insolvenčním správcem, tento sám podá do třiceti dnů od přezkumného jednání žalobu k insolvenčnímu soudu proti věřiteli, který vykonatelnou pohledávku přihlásil.¹⁰²

Popření pohledávky věřitelem nemá vliv na rozsah hlasovacích práv popřené věřitele.¹⁰³

Podkladem pro vedení přezkumného jednání je seznam přihlášených pohledávek, který zpracovává a vede insolvenční správce, a o němž jsem již psala výše. Na přezkumném jednání mohou být přezkoumány pouze takové pohledávky,

¹⁰¹ MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 115–123.

¹⁰² § 198 odst. 1, § 199 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹⁰³ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 799.

kteře byly insolvenčním správcem zařazeny do seznamu přihlášených pohledávek.¹⁰⁴

Vedení přezkumného jednání je svěřeno insolvenčnímu soudu. Výsledek přezkumného jednání má však povinnost zapsat insolvenční správce do seznamu přihlášených pohledávek. Jelikož má insolvenční správce oprávnění popírat pohledávky stejně jako dlužník či věřitel, danou povinnost odstranila praxe insolvenčních soudů, kdy záznam do seznamu pohledávek provádí dle stanovisek účastníků přezkumného jednání přímo soudce. Pokud by zápis do seznamu přihlášených pohledávek provedl insolvenční správce, má i přes to soudce povinnost provést kontrolu zapsaných údajů před zveřejněním v insolvenčním rejstříku.¹⁰⁵

4.3 Incidenční spory

IZ v ustanovení § 2 odst. d) definuje pojem incidenční spor. Incidenčním sporem je dle tohoto ustanovení IZ spor vyvolaný insolvenčním řízením, o kterých tak stanoví IZ, projednávány v rámci insolvenčního řízení. Taxativní výčet, co vše je incidenčním sporem, je možno nalézt v ustanovení § 159 odst. 1 IZ.

Vedle incidenčních sporů zná IZ i jiné spory, ty ale nelze označit za incidenční, pokud nejsou zahrnuty ve výše uvedeném výčtu či na ně není v ustanovení § 159 odst. 1 písm. h) přímo odkázáno. Incidenčním sporem tak například není žaloba o náhradu škody nebo jiné újmy vůči insolvenčnímu navrhovateli dle § 147 IZ nebo spory o uhrazení pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň dle § 203 IZ.¹⁰⁶

„Incidenčními spory jsou:

- a) spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek,*
- b) spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtěžku zpeněžení podle § 225 odst. 5,*

¹⁰⁴ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 794.

¹⁰⁵ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 822 – 823.

¹⁰⁶ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 652.

- c) *spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela,*
- d) *spory na základě odpůrčí žaloby,*
- e) *spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem,*
- f) *spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu,*
- g) *spory o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka, je-li na takovém určení naléhavý právní zájem,*
- h) *další spory, které zákon označí jako spory incidenční.*¹⁰⁷

Na incidenční spory se výslovně vztahuje ustanovení § 7 IZ, na základě, kterého se přiměřeně použijí ustanovení občanského soudního řádu. Samotný návrh má povahu žaloby dle § 79 odst. 1 OSŘ, která se podává k insolvenčnímu soudu pod stejnou spisovou značkou, pod kterou je vedeno samotné insolvenční řízení. Insolvenční soud po obdržení incidenční žaloby ověří, zda jsou splněny formální podmínky, a to zejména, zda je žaloba podána včas a oprávněnou osobou. Pokud nejsou splněny tyto podmínky, soud žalobu odmítne. V případě vad obsažených v žalobě soud žalobce vyzve k jejím odstraněním, pokud nejsou odstraněny, dojde taktéž k odmítnutí žaloby. Po ověření formálních podmínek soud přejde k projednání incidenční žaloby. K jednání o incidenčním sporu soud samozřejmě předvolá účastníky řízení a osoby, jejichž účast je třeba. Způsob rozhodování insolvenčních soudů v incidenčních sporech kopíruje obecnou právní úpravu civilního řízení o způsobu rozhodování.¹⁰⁸

Insolvenční soud rozhoduje ve věci samé rozsudkem, v ostatních věcech, a to i včetně rozhodnutí o smíru, rozhoduje usnesením.¹⁰⁹

Ustanovení OSŘ se použijí i na rozhodnutí o náhradu nákladů incidenčního sporu, kromě incidenčních sporů o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek, kde se použije přímo IZ. Náhradu nákladů incidenčního sporu přiznanou účastníkovi incidenčního sporu odlišnému od insolvenčního správce je

¹⁰⁷ § 159 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹⁰⁸ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 654 – 656.

¹⁰⁹ § 162 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

možné hradit z majetkové podstaty a jde o zvláštní pohledávku, která není vyloučena z uspokojení dle § 170 písm. f) IZ.¹¹⁰

Dle § 164 IZ je pravomocný rozsudek vydaný v incidenčním sporu závazný pro:

- insolvenční soud,
- dlužníka,
- věřitele, kteří uplatňují práva vůči dlužníkovi, včetně věřitelů pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek na roveň jim postavených,
- insolvenčního správce,
- státní zastupitelství,
- likvidátora dlužníka.¹¹¹

Následující podkapitoly stručně pojednávají o jednotlivých typech incidenčních sporů.

4.3.1 Incidenční spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek

Mezi nejčastější typy incidenčních sporů patří bezpochyby spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek, proto touto problematikou autorka obsáhne většinu této podkapitoly.

Incidenční spor může vyvolat popření pohledávky insolvenčním správcem nebo popřením pohledávky jiným věřitelem. V prvním případě tak může dojít u nevykonatelné pohledávky, ale i pohledávky vykonatelné. S účinným popřením přihlášené nevykonatelné pohledávky dostane věřitel poučení o možnosti podat proti popírajícímu správci žalobu o určení pravosti, výše či pořadí popřené pohledávky (dále jen jako „žaloba o určení“). V případě přítomnosti věřitele na přezkumném jednání insolvenční soud poučí věřitele na místě. V případě jeho nepřítomnosti je insolvenční soud povinen vyzoomět věřitele o popření jeho pohledávky současně s tímto poučením. Lhůta pro podání žaloby o určení je dle

¹¹⁰ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 662 – 664.

¹¹¹ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 665 – 666.

§ 198 IZ třicetidenní a běží ode dne konání přezkumného jednání, a to i v případě doručení vyrozumění o popření věřiteli, ale ne však dříve, než uplyne patnáct dnů od doručení vyrozumění.¹¹²

U popřené vykonatelné pohledávky ze strany insolvenčního správce tento podá do třiceti dnů od přezkumného jednání k insolvenčnímu soudu žalobu proti věřiteli, který svou vykonatelnou pohledávku přihlásil. Přitom při přezkumném jednání se považuje za vykonatelnou pohledávku každá přihlášená pohledávka, u které věřitel prokáže, že se stala vykonatelnou nejpozději ke dni rozhodnutí o úpadku.¹¹³

V druhém zmíněném případě, tj. popření pohledávky jiným věřitelem, je postup odlišný. Popěrný úkon věřitele se od rozhodnutí o způsobu řešení úpadku, nejdříve po uplynutí deseti dnů od skončení přezkumného jednání stává žalobou, tudíž nositel pohledávky žalobu o určení své popřené nevykonatelné pohledávky nepodává.

Může nastat situace, kdy nevykonatelnou pohledávku věřitele popře insolvenční správce a taktéž i jiný věřitel. O popřené pohledávce tak budou vedeny spory dva, a to na základě žaloby podané nositelem popřené nevykonatelné pohledávky proti insolvenčnímu správci, a dále spor na základě popěrného úkonu věřitele. V druhém případě by žalovaným byl nositel popřené nevykonatelné pohledávky.

Samotná žaloba musí, kromě náležitostí pro žalobu dle občanského soudního řádu, obsahovat označení žalobce a žalovaného, dále spisovou značku, pod kterou je celé insolvenční řízení vedeno včetně označení soudu. Předmětem žaloby musí být tatáž pohledávka, která byla v insolvenčním řízení uplatněna přihláškou. V žalobě musí být popsány důvody popření pohledávky, které musí být doloženy důkazy. Na závěr žaloby musí žalobce formulovat žalobní petit, ve kterém

¹¹² MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 124–130.

¹¹³ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 829 – 831.

navrhne, jak má insolvenční soud v daném sporu rozhodnout a žalobu opatřit datem včetně podpisu.¹¹⁴

Jak již bylo zmíněno výše, za žalobu je třeba zaplatit soudní poplatek ve výši 5.000,- Kč, a to na základě výzvy insolvenčního soudu. Dále je přihlášený věřitel, který popřel pohledávku, povinen složit do patnácti dnů po skončení přezkumného jednání k insolvenčnímu soudu jistotu ve výši 10.000,- Kč na náklady řízení incidenčního sporu. Na rozdíl od klasického občanského soudního řízení nemá žádný z účastníků dle § 202 odst. 1 IZ právo na náhradu nákladů řízení proti insolvenčnímu správci. Náklady vzniklé v tomto sporu insolvenčnímu správci se hradí z majetkové podstaty.¹¹⁵

V případě, že věřitel ve své přihlášce pohledávku nadhodnotil, byť nechtěně, může mít dané za následek, pokud skutečná výše přihlášené pohledávky bude činit méně než 50% přihlášené částky, že se k přihlášce přihlížet nebude přihlížet, ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna.¹¹⁶

Po právní moci rozhodnutí soudu o pravost, výše nebo pořadí pohledávky, je pohledávka pokládána za zjištěnou dle ustanovení § 201 IZ.

4.3.2 Incidenční spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtěžku z peněžení podle § 225 odst. 5 IZ

Byť bývá tento typ incidenčních sporů méně častý jak výše uvedený, není však méně významný. V IZ je možné nalézt chybný odkaz na ustanovení § 225 odst. 5 IZ, kde má správně být odkaz na § 225 odst. 6 IZ. Ke sporu o vydání výtěžku z peněžení dle § 225 odst. 6 IZ dochází v případě, kdy došlo ke zpeněžení majetku, o který je veden spor o jeho vyloučení z majetkové podstaty. K těmto sporům dochází na základě vytvoření soupisu majetkové podstaty, do kterého jsou sepisovány i majetkové hodnoty, které nenáleží dlužníku nebo jejichž zahrnutí je sporné. Pokud dojde k spornému zahrnutí, následuje podání vylučovací žaloby,

¹¹⁴ MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 124–130.

¹¹⁵ § 198 odst. 1, §199 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹¹⁶ MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, str. 131.

kteřou se zpochybňuje postup insolvenčního správce. Pokud není žaloba podána včas nebo je soudem zamítnuta, odmítnuta nebo soud řízení o vylučovací žalobě zastavil, platí, že označený majetek, který byl označován za sporný, je zahrnut do soupisu majetkové podstaty oprávněně.¹¹⁷

4.3.3 Incidenční spory o vypořádání společného jmění dlužníka nebo jeho manžela

Jak bylo zmiňováno výše, prohlášením konkursu zaniká dle §268 odst. 1 IZ společné jmění manželů, respektive dlužníka a jeho manžela. K vypořádání společného jmění manželů je oprávněn, pokud je tohoto v konkursu zapotřebí, insolvenční správce. Vypořádat společné jmění manželů lze buďto dohodou o vypořádání společného jmění manželů nebo v příslušném soudním řízení o jeho vypořádání. K incidenčnímu sporu dochází pouze v případě vypořádání společného jmění manželů v soudním řízení, které insolvenční správce po prohlášení konkursu sám zahájil. O incidenční spor nejde, pokud soudní řízení o vypořádání společného jmění manželů bylo zahájeno před prohlášením konkursu, anebo pokud dojde k uzavření dohody o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela.¹¹⁸

4.3.4 Další incidenční spory

V taxativním výčtu obsaženém v ustanovení § 159 odst. 1 IZ je možno nalézt další typ incidenčního sporu, a to spor na základě odpůřčí žaloby. K podání odpůřčí žaloby má aktivní legitimaci pouze insolvenční správce dle § 239 IZ. Touto žalobou může insolvenční správce odporovat proti osobám, které mají povinnost vydat dlužníkovu plnění z neúčinných právních úkonů do majetkové podstaty. O podání odpůřčí žaloby může rozhodnout věřitelský výbor, pokud tak učiní, insolvenční správce má povinnost podat odpůřčí žalobu vždy. K podání odpůřčí žaloby má insolvenční správce lhůtu 1 roku ode dne, kdy nastaly účinky rozhodnutí o úpadku. Po této lhůtě odpůřčí nárok zaniká.¹¹⁹

Dalším z typů incidenčních sporů jsou spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčního správce. Dle § 37 odst. 1 IZ

¹¹⁷ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 650.

¹¹⁸ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 651.

¹¹⁹ § 239 odst. 1, 2, 3 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

insolvenční správce odpovídá za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobil věřitelů, třetím osobám nebo dlužníku tím, že porušil povinnosti při výkonu své funkce.¹²⁰ Povinností IZ myslí povinnost vyplývající ze zákona, nebo rozhodnutím soudu, ale také tím, že při výkonu své funkce nepostupoval s odbornou péčí. Insolvenční správce se dané odpovědnosti může zprostit, pokud prokáže, že škodě či jiné újmě nemohl zabránit ani při vynaložen veškerého úsilí. Vedle obecné odpovědnosti insolvenční správce odpovídá za škodu či jinou újmu, která vznikla tím, že nemohla být uspokojena pohledávka věřitele s pohledávkou za majetkovou podstatou. V případě soudního sporu je insolvenční správce v pozici žalovaného a je na něj přeneseno břemeno tvrzení a důkazů. Právo na náhradu škody či jiné újmy proti insolvenčnímu správci se promlčí do dvou let od doby, kdy se poškozený dozvěděl o výši škody a odpovědnosti insolvenčního správce. Objektivní lhůtou je lhůta do tří let od okamžiku, kdy bylo jednání, kterým byla škoda či jiná újma způsobena, ukončeno.¹²¹

Žalobu na platnost smlouvy, kterou došlo ke zpeněžení majetkové podstaty mimo dražbu, lze podat v propadné lhůtě tří měsíců od okamžiku zveřejnění napadené smlouvy v insolvenčním rejstříku. Pokud nebyl nabyvatel v dobré víře lze podat žalobu k insolvenčnímu soudu i později. Žalobu o neplatnost právního úkonu může podat pouze insolvenční správce.¹²²

Poslední skupinou incidenčních sporů, které výčet v předmětném ustanovení IZ má, jsou další spory, které IZ jako incidenční označí. Mezi incidenční spory patří například spor o neplatnost právního úkonu podle § 231 IZ nebo spor o uložení uhrazovací části sankce za neoprávněně přihlášené pořadí pohledávky podle § 179 IZ.¹²³

¹²⁰ § 37 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹²¹ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 146 – 147.

¹²² KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 651, 923.

¹²³ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 652.

5. Uspokojování věřitelů v konkursním řízení

Účelem insolvenčního řízení, který je obsažen v úvodním ustanovení § 1 odst. 1 IZ, je řešení úpadku tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů.¹²⁴

Věřitelé v konkursním řízení jsou uspokojováni zásadně poměrně z výnosu zpeněžení majetkové podstaty. Neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají, pokud IZ nestanoví jinak.¹²⁵

Tato kapitola obsáhne postup při zpeněžování majetkové podstaty, od pojmu samotné majetkové podstaty, přes způsoby zpeněžování až po uspokojení věřitelů, vyrozumění o zpeněžení majetkové podstaty a splnění rozvrhového usnesení.

5.1 Majetková podstata a její zpeněžení

V první řadě je nutno vysvětlit pojem majetková podstata. Ustanovení § 2 písm. e) IZ obsahuje definici majetkové podstaty, kterou se rozumí majetek určený k uspokojení dlužníkových věřitelů.¹²⁶ Autorka v dalších podkapitolách rozebere majetkovou podstatu a její rozsah a obsah, její zjišťování, soupis, správu až po její způsoby zpeněžení.

5.1.1 Rozsah a obsah majetkové podstaty

Rozsah majetkové podstaty se podstatně liší dle toho, zda insolvenční návrh podal dlužník sám či jeho věřitel. V případě insolvenčního návrhu podaného dlužníkem tvoří zákonná úprava majetkové podstaty majetek dlužníka ke dni zahájení insolvenčního řízení. Dále zde patří majetek nabytý dlužníkem v průběhu insolvenčního řízení.

Rozsah majetkové podstaty je, v případě podání insolvenčního návrhu věřitelem, tvořen majetkem, který dlužníkovi patřil v době, kdy insolvenční soud

¹²⁴ § 1 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹²⁵ § 244 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹²⁶ § 2 písm. e) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

vydal rozhodnutí o úpadku a současně i majetek, který dlužník nabyl v průběhu insolvenčního řízení.¹²⁷

Obsah majetkové podstaty tvoří dle ustanovení §205 odst. 1 IZ, pokud IZ nestanoví jinak, „zejména:

- a) *peněžní prostředky,*
- b) *věci movité a nemovité,*
- c) *podnik,*
- d) *soubor věcí a věci hromadné,*
- e) *vkladní knížky, vkladní listy a jiné formy vkladů,*
- f) *akcie, směnky, šeky nebo jiné cenné papíry anebo jiné listy, jejichž předložení je nutné k uplatnění práva,*
- g) *obchodní podíl,*
- h) *dlužníkovy peněžité i nepeněžité pohledávky, včetně pohledávek podmíněných a pohledávek, které dosud nejsou splatné,*
- i) *dlužníková mzda nebo plat, jeho pracovní odměna jako člena družstva a příjmy, které dlužníkovi nahrazují odměnu za práci, zejména důchod, nemocenské, peněžité pomoci v mateřství, stipendia, náhrady ucházejícího výdělků, náhrady poskytované za výkon společenských funkcí, podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci,*
- j) *další práva a jiné majetkové hodnoty, mají-li penězi ocenitelnou hodnotu.“*

Příslušenství, přírůstky, užitky a plody majetku shora uvedeného tvoří také majetkovou podstatu.¹²⁸

5.1.2 Zjišťování, soupis, správa a nakládání s majetkovou podstatou

Insolvenční správce má povinnost zjišťovat majetkovou podstatu od okamžiku svého ustanovení insolvenčním soudem. Při zjišťování majetkové

¹²⁷ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 862, 863.

¹²⁸ § 206 odst. 1,2 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

podstaty je insolvenční správce povinen řídit se pokynů soudu, které jsou pro něj závazné. V době, kdy insolvenční správce není soudem ještě ustanoven, insolvenční soud může rozhodnout o potřebných opatřeních ke zjištění majetkové podstaty a o způsobu provedení zvolených opatřeních.¹²⁹

I dlužník má v rámci zjišťování majetkové podstaty insolvenčním správcem určité povinnosti, a to zejména plnit jeho pokyny a reagovat na jeho dotazy k rozsah majetku, který může být součástí majetkové podstaty. V případě neplnění udělených pokynů se může insolvenční správce obrátit na insolvenční soud, který zasáhne a vynutí splnění pokynu pomocí pořádkových opatření, například nařízením prohlídky bytu či sídla dle § 212 odst. 2 IZ.¹³⁰

Dlužník má povinnost, pokud podává insolvenční návrh, přiložit k návrhu, jakožto přílohu insolvenčního návrhu, i seznam majetku, viz kapitola 3.2.3. Seznam majetku je pak východiskem k zjišťování majetkové podstaty, insolvenční správce ale provádí i vlastní šetření, zda do majetkové podstaty nepatří i jiný majetek, pohledávka či věc. Insolvenční soud může na návrh insolvenčního správce či věřitelského výboru předvolat dlužníka k výslechu současně s výzvou k prohlášení o majetku. K prohlášení o majetku sepíše insolvenční soud dle § 216 odst. 1 IZ protokol.¹³¹

Listinou, do které se zapisuje majetek spadající do majetkové podstaty, je soupis majetkové podstaty. Tento musí být vyhotoven na formuláři a provádí ho, případně doplňuje, pouze insolvenční správce v průběhu celého insolvenčního řízení, a to v součinnosti s věřitelským výborem dle pokynů insolvenčního soudu. Dle § 12 odst. 2 vyhlášky č. 191/2017 Sb. jsou obligatorními přílohami soupisu majetkové podstaty list vlastnictví, pokud je zapsaná nemovitost evidovaná v příslušném katastru nemovitostí na příslušném listu vlastnictví a dále písemné potvrzení dlužníka o úplnosti a správnosti soupisu majetkové podstaty, pokud o to insolvenční správce požádal. Soupis majetkové podstaty zakládá oprávnění nakládat s majetkem v majetkové podstatě jen způsobem, které stanoví IZ. Jeho sepsáním se také mimo jiné stává insolvenční správce jedinou osobou s dispozičním

¹²⁹ § 209 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹³⁰ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 868 – 870.

¹³¹ § 211, § 214, § 216 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

oprávněním k sepsanému majetku. Pokud by jiná osoba činila úkony s majetkem v majetkové podstatě, byly by tyto neplatné. Výjimku tvoří pouze osoba odlišná od osoby dlužníka, která vlastní majetek náležící do majetkové podstaty. Ta může dle § 229 odst. 2 IZ s majetkem nakládat, oprávnění s majetkem nakládat však může omezit IZ nebo rozhodnutí insolvenčního soudu.

Majetek, který náleží do majetkové podstaty, se do soupisu zapisuje formou samostatných položek, které jsou navzájem od sebe identifikovatelné. Součástí soupisu majetkové podstaty je taktéž ocenění, které provádí insolvenční správce. Insolvenční správce při ocenění vychází z údajů v účetnictví dlužníka či evidence vedené podle zákona o daních z příjmu a z dalších dostupných informací jako je například sdělení dlužníka nebo zaměstnanců dlužníka. Ocenění se provádí z důvodu stanovení orientační hodnoty majetku v majetkové podstatě, z které se poté v insolvenčním řízení vychází, přičemž cena v soupisu majetkové hodnoty má být cenou obvyklou dle ustanovení § 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku. Věřitelský výbor může požadovat ocenění majetku znalcem, úhradu za ocenění je možné uhradit z majetkové podstaty, pokud to stav finančních zdrojů neumožňuje, věřitelský výbor ocenění uhradí z vlastních finančních prostředků. Další alternativou pro úhradu ocenění je záloha složená se souhlasem insolvenčního soudu vycházející z rozhodnutí věřitelského výboru.

Soupis insolvenční soud zveřejnění v insolvenčním rejstříku neprodleně po jeho sestavení či doplnění, a to dle § 222 odst. 2 IZ.¹³²

Insolvenční správce má povinnost nakládat s majetkovou podstatou s péčí řádného hospodáře. Nakládáním s majetkovou podstatou se rozumí dle ustanovení § 228 IZ například právní úkony týkající se majetku, který náleží do majetkové podstaty, vedení účetnictví či plnění evidenčních povinností.¹³³

Správu majetkové podstaty sice definuje § 230 IZ, jde však pouze o demonstrativní výčet činností, které musí zajišťovat osoba s dispozičním oprávněním k majetku, tj. insolvenční správce v rámci konkursního řízení. Jednou z těchto činností je například činnost či právní úkon, který směřuje k tomu, aby

¹³² KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 883 – 892.

¹³³ § 228 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

nedocházelo k znehodnocování majetkové podstaty, zničení nebo poškození majetku do podstaty náležící. Další z činností je například činnost směřující k využívání majetku náležícího do majetkové podstaty v souladu s jeho určením. Správu majetku musí insolvenční správce provádět s odbornou péčí a svědomitě. Zajištění věřitelé mají v rámci správy majetkové podstaty posílené postavení, a to konkrétně v tom, že mají oprávnění uložit insolvenčnímu správci závazný pokyn, jakým způsobem má být správa majetkové podstaty prováděna. Insolvenční správce je pokyny zajištěných věřitelů k způsobu správy majetkové podstaty vázán. Závazný pokyn ze strany zajištěného věřitele musí být dostatečně odůvodněn. V případě vydání závazného pokynu insolvenčnímu správci ve věci správy majetkové podstaty, který slouží k zajištění jeho pohledávky, musí zajištěný věřitel uhradit náklady spojené s jeho provedením.¹³⁴

5.1.3 Zpeněžení majetkové podstaty

Ustanovení § 283 odst. 1 IZ obsahuje pojem zpeněžení majetkové podstaty, čímž se rozumí: „*převedení veškerého majetku, který do ní náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů.*“¹³⁵

K zpeněžení majetkové podstaty dochází nejčastěji uzavřením kupních smluv, kterými dojde k zpeněžení věcí movitých, nemovitých anebo jiných majetkových práv. Další formou zpeněžení majetkové podstaty může být i získání veškerých výtěžků souvisejících s provozováním podniku po prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Na rozdíl od bývalého ZKV se za zpeněžení dle IZ považuje i využití bankovních kont a peněžní hotovosti dlužníka, které mohou být v českých korunách, ale i v jiné měně. K samotnému zpeněžení majetkové podstaty dochází po současném splnění následujících podmínek, a to po právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu, po první věřitelské schůzi a po zapsání prodávaného majetku do soupisu majetkové podstaty. IZ dává k vyjmenovaným podmínkám výjimku pro případ, kdy by dodržení vyjmenovaných podmínek mohlo vést ke vzniku škody formou zkázy nebo znehodnocení věcí náležících do majetkové podstaty, anebo pokud insolvenční soud neudělil výjimku.¹³⁶

¹³⁴ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 917 – 921.

¹³⁵ § 283 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹³⁶ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 1040 – 1043.

Nejvyšší soud ČR jasně ve svém usnesení ze dne 30. 11. 2011, č. j. NS 29 NSČR 23/2011-A-28 stanovil: „*je samozřejmě nezbytné vyložit (v souladu s jeho účelem) pro situaci, kdy je sice v právní moci usnesení o prohlášení konkursu, leč nikoli rozhodnutí o úpadku, tak, že ke zpeněžení majetkové podstaty nelze (až na tam pojmenované výjimky) přikročit, dokud není v právní moci rozhodnutí o úpadku.*“¹³⁷

Zpeněžení majetkové podstaty vyvolá účinky zániku v rozsahu, v němž se týkají zpeněženého majetku, a to například nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce či účinky doručení vyznění o zahájení exekuce a účinky vydaných exekučních příkazů.¹³⁸ K zániku dochází i u věcných břemen, které jsou u zpeněžovaného majetku hodnocena za neúčinná. Zaniká také předkupní právo na zpeněžovaném majetku.¹³⁹

5.1.4 Způsoby zpeněžení majetkové podstaty

Ke zpeněžení majetkové podstaty může dojít dle § 286 odst. 1 IZ následujícími způsoby, a to veřejnou dražbou, prodejem formou výkonu rozhodnutí, prodejem majetku mimo dražbu, anebo formou dražby provedenou soudním exekutorem. Byť je nejčastější formou zpeněžení majetkové podstaty veřejná dražba a prodej mimo dražbu, v této podkapitole budou rozebrány všechny výše uvedené způsoby zpeněžení majetkové podstaty.

Jak již bylo zmíněno, zpeněžení veřejnou dražbou je nejčastější způsob zpeněžení majetkové podstaty. Veřejná dražba se provádí dle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, a je prováděna jakožto dražba dobrovolná. Insolvenční správce podá návrh na provedení veřejné dražby dražebníkem, kterého společně s věřitelským výborem vybere. Věřitelský výbor volbu dražebníka schvaluje.¹⁴⁰

¹³⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.11.2011, č.j. NS 29 NSČR 23/2011 – A – 28.

¹³⁸ § 285 odst. 1, písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹³⁹ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 1048.

¹⁴⁰ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 1056, 1057.

Věřitelský výbor dále schvaluje smlouvu o provedení dražby, což představuje princip posílení postavení věřitelů v insolvenčním řízení. Pokud se koná veřejná dražba na zajištěnou pohledávku, je insolvenční správce vázán pokyny zajištěného věřitele. Pokud je veřejnou dražbou zpeněžován majetek, kterému není zřízeno žádné zajištění, kromě schválení smlouvy o provedení dražby dále IZ neklade žádná omezení. Jednotlivé prodávané věci náležící do majetkové podstaty jsou prodávány ve veřejné dobrovolné dražbě těm, kteří za danou věc nabídnou nejvyšší peněžitou částku.¹⁴¹ Pokud žádný z účastníků dobrovolné veřejné dražby nečiní ani nejnižší podání nebo dražbu zmaří vydražitel, insolvenční správce je pak oprávněn ve lhůtě deseti dnů od doručení protokolu o provedení dražby či vyrozumění o zmaření dražby uzavřít smlouvu o provedení opakované dražby.¹⁴²

Další ze způsobů zpeněžení majetkové podstaty je zpeněžení dle ustanovení OSŘ. Insolvenční správce se může pro tento způsob rozhodnout pouze a opět se souhlasem věřitelského orgánu. Podá tak návrh na prodej majetku zahrnutého do soupisu majetkové podstaty k příslušnému okresnímu soudu. Místní příslušnost je dána dle sídla insolvenčního správce. V případě zpeněžení podniku či části podniku bude místní příslušnost dána dle obvodu, v němž podnik či jeho část je. Jediným účastníkem řízení je insolvenční správce, který je zároveň jedinou osobou oprávněnou podat tento návrh k soudu. K návrhu je nutno připojit usnesení o prohlášení konkursu, soupis majetkové podstaty a souhlas věřitelského výboru s tímto způsobem zpeněžení.¹⁴³

Jako tzv. prodej z volné ruky je označován další způsob zpeněžení majetkové podstaty, a to prodej mimo dražbu. Insolvenční správce k uskutečnění daného způsobu musí získat souhlas insolvenčního soudu a taktéž věřitelského výboru. Výjimkou je opět prodej věcí, které jsou bezprostředně ohroženy zkárou nebo znehodnocením. Při uplatnění tohoto popisovaného způsobu zpeněžení se vychází ze stanovené odhadní ceny, tj. ceny určené insolvenčním správcem, která je v soupisu majetkové podstaty.¹⁴⁴

¹⁴¹ DOLEČEK, Michal, Konkurs, bussinesinfo.cz [online], [cit. 15. 03. 2022].

¹⁴² KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 1057.

¹⁴³ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 1059, 1060.

¹⁴⁴ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 1059, 1061, 1062.

Posledním a nejméně častým způsobem zpeněžení majetkové podstaty je zpeněžení soudním exekutorem. Opět se zpeněžení soudním exekutorem provádí na návrh insolvenčního správce. Smlouvu o provedení dražby, respektive její obsah, musí nejprve schválit věřitelský výbor, poté se tato stává účinnou. Insolvenční správce musí při podpisu smlouvy postupovat tak, aby byl zajištěn maximální možný výnos pro majetkovou podstatu. Dále musí insolvenční správce šetřit právo věřitelů, ale taktéž vlastnické právo dlužníka. Na rozdíl od provedení dobrovolné dražby je u dražby proveden exekutorem stanovit podmínky smluvně, tudíž je možné se odchýlit od zákonné úpravy.¹⁴⁵

5.2 Uspokojování věřitelů

Uspokojování věřitelů je možné rozdělit na dvě kategorie, v rámci kterých se postup pro uspokojování pohledávek věřitelů liší. Tato kapitola nastíní postup úhrady pohledávek, které jsou hrazené v průběhu celého konkursního řízení a pohledávek, které jsou hrazeny až na základě soudem schváleného rozvrhového usnesení.

5.2.1 Úhrada pohledávek hrazených kdykoliv v průběhu konkursu

První skupinu pohledávek, tj. pohledávek, které jsou hrazeny kdykoliv v průběhu konkursu nastínila autorka již v kapitole 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.4. Jedná se o pohledávky zajištěné, pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. K uspokojení výše uvedených pohledávek dochází v průběhu celého konkursního řízení, pokud to ale jejich povaha a stav majetkové podstaty umožňují. Přičemž insolvenční správce musí dbát obezřetnosti ohledně provádění úhrad, aby nedošlo k vyplacení pohledávek s nižším pořadím a následnému zjištění nemožnosti vyplatit pohledávky s vyšším pořadím.

¹⁴⁵ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 1066,1067.

Pokud dosažený výtěžek ze zpeněžení majetkové podstaty nestačí k uspokojení všech těchto vyjmenovaných pohledávek, budou pohledávky uspokojovány v následujícím pořadí:

- 1) odměna a hotové výdaje insolvenčního správce
- 2) pohledávky věřitelů vzniklé za trvání moratoria
- 3) pohledávky věřitelů z úvěrového financování
- 4) poměrné náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty, pracovněprávní pohledávky dlužníkových zaměstnanců, které vznikly po rozhodnutí o úpadku
- 5) pohledávky věřitelů na výživném ze zákona
- 6) pohledávky věřitelů na náhradu škody způsobené na zdraví

V pořadí č. 4 jsou uvedeny dvě kategorie pohledávek, jelikož jsou postaveny na stejnou úroveň. Pokud by byly uspokojeny pohledávky v pořadí od 1 do 3, a na úhradu těchto pohledávek v pořadí čtvrtém by již nepostačovala výše zpeněžení majetkové podstaty, insolvenční správce by musel přistoupit k jejich poměrnému uspokojení. V případě plné úhrady pohledávek v celém pořadí, ale následné nemožnosti úhrady pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim postavených na roveň, by tyto pohledávky byly taktéž uhrazeny pouze poměrně.

Insolvenční správce má dále povinnost vyčlenit přiměřenou rezervu na výdaje nutné pro ukončení konkursního řízení.¹⁴⁶

5.2.2 Úhrada pohledávek na základě rozvrhu

Po nabytí právní moci rozhodnutí o schválení konečné zprávy překládá insolvenční správce návrh rozvrhového usnesení, ve kterém uvádí, kolik má být vyplaceno na každou pohledávku v upraveném seznamu přihlášených pohledávek. Po přezkoumání návrhu insolvenční soud vydá rozvrhové usnesení, ve kterém jsou uvedeny konkrétní částky k vyplacení věřitelům. Pohledávky těchto věřitelů, uvedených v rozvrhovém usnesení, se uspokojují poměrně vzhledem k výši zjištěné pohledávky.¹⁴⁷

¹⁴⁶ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a další, Insolvenční zákon. Komentář., 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, str. 1122 – 1126.

¹⁴⁷ § 306 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

Rozvrhové usnesení insolvenční soud doručí insolvenčnímu správci, dlužníku a věřitelům, kterých se dané usnesení týká. Proti rozvrhovému usnesení je možné podat odvolání. Součástí rozvrhového usnesení je mimo jiné lhůta určená insolvenčnímu správci k jeho splnění, nesmí být však delší než dva měsíce.¹⁴⁸

¹⁴⁸ § 307 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

6. Závěr

Institut konkursního řízení je tématem velice obsáhlým a často i problematickým. Novelty, které se v posledních letech dotkly i konkursního řízení však dle autorčina názoru vrhají „rozporuplné“ světlo na řízení samotné. Především novela z roku 2017 posílila postavení dlužníka a tím došlo k nerovnému postavení mezi dlužníkem a jeho věřiteli. Novelou ZOK a její účinností od 01. 01. 2021 jsou dopady prohlášení konkursu na společnosti, respektive na její majetek, ještě drsnější než v předchozích letech. Na druhou stranu, hlavní výhodou řešení úpadku konkursem však bezpochyby je, že skončením konkursu nezanikají neuspokojené pohledávky a věřitel má právo podat proti dlužníku návrh na exekuci či návrh na výkon rozhodnutí. Autorka chtěla svou diplomovou prací rozsáhlou problematiku konkursního řízení přiblížit a pro její čtenáře tak dané téma jasně a srozumitelně vysvětlit.

Mimo jiné, po dlouhá léta patřila Česká republika v délce trvání konkursu mezi nejhorší státy. Novelami, především novelou zmíněnou shora, tedy novelou revizní, došlo k zvýšení transparentnosti insolvenčního řízení a omezení administrativních úkonů insolvenčních soudů.

Autorka se po úvodu do této diplomové práce zaměřila na vývoj konkursu samotného, neboť jeho kořeny sahají až do Starověkého Říma. Byť konkursní řízení v dávné době zdaleka neprobíhalo, tak jak probíhá dnes, a jeho podoba byla naprosto odlišná, autorka je toho názoru, že jeho vývoj je velice zajímavý a důležitý pro uvedení a pochopení jeho problematiky.

Třetí kapitola je věnovaná stádiím konkursního řízení pro lepší uchopení celého tématu diplomové práce a jeho zařazení do stadia konkursního řízení. Konkursní řízení jako takové je, jak již autorka několikrát zmínila, velice komplexní, a ne příliš jednoduchou právní úpravou. Autorka si nekladla za cíl popsat a rozebrat komplexně celou problematiku konkursu, proto byla proto jednotlivá stadia konkursního řízení popsána pouze stručně a jasně, pro snadnější uchopení tématu čtenářem.

Meritem diplomové práce je kapitola čtvrtá, a to přezkum a uplatňování pohledávek v konkursním řízení. Autorka zde podrobně nastínila celkový postup věřitelů, jejich postavení v řízení a jednotlivé typy pohledávek k přihlášení. Nedílnou součástí kapitoly je také přezkum přihlášených pohledávek a případné spory o pravost, výši či pořadí přihlášených pohledávek a dalších z typů incidenčních sporů, které mohou v rámci přihlašování pohledávek vzniknout.

Konkurs je dle § 244 IZ způsob řešení úpadku spočívající v poměrném uspokojení věřitelů z výnosu zpeněžení majetkové podstaty. Předposlední kapitola se tak věnuje právě uspokojování věřitelů v konkursním řízení, způsobů zpeněžení majetkové podstaty a dvou možných postupů, které mohou v rámci uspokojování věřitelů nastat. Prvním z těchto postupů je uspokojování věřitelů v průběhu celého konkursního řízení a druhým postupem je uspokojení věřitelů na základě rozvrhového usnesení.

Autorka si v úvodu diplomové práce kladla za cíl nastínit a přiblížit problematiku konkursního řízení, neboť konkursní řízení je řízením velice složitým a často opomíjeným. I přes to, že diplomová práce nemohla obsáhnout veškeré informace daného institutu, autorka doufá, že konkursní řízení je pro čtenáře diplomové práce tématem bližším a srozumitelnějším.

Resumé

The chosen topic of the diploma thesis is not very common. Bankruptcy proceedings are a very complex and complex legal regulation.

This diploma thesis is divided into five chapters, while this first chapter outlines the legal branch to which the bankruptcy belongs, namely insolvency law. Since the roots of insolvency law go back to ancient history, the author decided on the topic of the second chapter for a historical excursion of the bankruptcy from its beginnings, which date back to Ancient Rome to its present, as the bankruptcy is known today. After the historical excursion, the author will already focus on the entire course of the bankruptcy proceedings, the individual stages of which the author will discuss in the second chapter. Bankruptcy proceedings, as a complex procedural procedure regulated by law, have many stages, many ways of its course and its termination. In the following chapter, the author will focus on the assertion of creditors' claims, present the conditions imposed on the claim application and then describe the review of such a claim. When claiming a claim by a creditor in bankruptcy proceedings, but also in the entire insolvency proceedings in any settlement of bankruptcy, the aim of the creditor is to satisfy his claim. The author will address the issues and methods of satisfying creditors' claims in bankruptcy proceedings in the following chapter, ie in the fourth and penultimate chapter. In the conclusion, and therefore also in the last chapter, the author summarizes the conclusions arising from this work and also the goals that were given for writing this thesis.

The author of this diploma thesis aims to approach the issue of bankruptcy proceedings, highlight its advantages and draw attention to its disadvantages. Another of the author's goals is to make the topic more comprehensible and clear to the reader after reading this diploma work.

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura a komentáře

1. SCHELLEOVÁ, Ilona, Konkursní a vyrovnávací řízení, Brno: Iuridica Brunensia, 1995, ISBN 80-85 964 – 01-5.
2. KINCL, Jaromír, URFUS, Valentin, SKŘEJPEK, Michal, Římské právo, Praha: C. H. Beck, 1995, ISBN 80-7179-031-1.
3. SCHELLE, Karel, FRÝDEK, Miroslav, Vývoj konkursního práva, Ostrava: Key Publishing, 2010, ISBN 978-80-7418-073-6.
4. LISSE, Luděk, Insolvenční právo, Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007, ISBN 978-80-86754-91-8.
5. SCHELLE, Karel, TAUCHEN, Jaromír, Historie konkursního řízení v dokumentech, Ostrava: Key Publishing, 2012, ISBN 978-80-7418-167-2.
6. URFUS, Valentin, Vznik a počátky konkursního práva v Čechách, Praha: ČSAV, 1960, A–11099.
7. URFUS, Valentin, Vznik a počátky konkursního práva v Čechách, Praha: ČSAV, 1960, A–11099.
8. SMRČKA, Luboš, PLAČEK, Jan, SCHÖNFELD, Jaroslav, LOUDA, Lee, Insolvenční řízení (očekávání, realita a budoucnost insolvenčního zákona, Praha: Professional Publishing, 2016, ISBN 978-80-7431-151-2.
9. HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš, a kol., Insolvenční zákon, komentář, 3. vydání, Praha: C. H. Beck, 2017.
10. KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, a dal., Insolvenční zákon, komentář, 4. vydání, Praha: Wolter Kluwer ČR, a.s., 2018.
11. RICHTER, Tomáš, Insolvenční právo, 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, ISBN 978–80–7552–444–7
12. HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš, PRÁVNÍ PRAXE, Insolvenční řízení, 2. vydání, Praha: C. H. BECK, 2018.
13. MARŠÍKOVÁ, J. a kol. Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy. 3. vydání. Praha: Leges, 2018.
14. MARŠÍKOVÁ, Jolana, Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou, 5. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2017.

Odborná literatura z elektronických zdrojů

1. BRAUN, Tomáš, Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, insolvecni-zakon-komentar.cz [online], [cit. 08. 03. 2022]. Dostupné z: <https://www.insolvecni-zakon-komentar.cz/onb/33/ucinky-spojene-se-zahajenim-insolvecniho-rizeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYztE8X1RNRNbzQ/> .
2. DOLEČEK, Michal, Konkurs, bussinesinfo.cz [online], [cit. 15. 03. 2022]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/konkurs-ppbi/> .
3. HRABOVSKÝ, Michal, ŠUDOMA, Ondřej, Novela přinese slíbené odstranění tvrdostí, ale jen u nejméně závažných případů insolvence, epravo.cz [online], [cit. 20. 02. 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-prinese-slibene-odstraneni-tvrdosti-ale-jen-u-nejmene-zavaznych-pripadu-insolvence-112333.html> .
4. HRUŠKOVÁ, Zuzana, Seriál o insolvenčních: Co se děje po podání insolvenčního návrhu, pravo21.cz [online], [cit. 08. 03. 2022]. Dostupné z: <https://pravo21.cz/pravo/serial-o-insolvecnich-co-se-deje-po-podani-insolvecniho-navrhu> .
5. HRUŠKOVÁ, Zuzana, Seriál o insolvenčních: Konkurs, pravo21.cz [online], [cit. 10. 03. 2022]. Dostupné z: <https://pravo21.cz/pravo/serial-o-insolvecnich-konkurs> .
6. HRUŠKOVÁ, Zuzana, Seriál o insolvenčních: Rozhodnutí o úpadku a způsobu jeho řešení, pravo21.cz [online], [cit. 08. 03. 2022]. Dostupné z: <https://pravo21.cz/pravo/serial-o-insolvecnich-rozhodnuti-o-upadku-a-zpusobu-jeho-reseni> .
7. MARŠÍKOVÁ, Jolana. Jiné způsoby uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení. insolvecni-zakon-komentar.cz, [online], [cit. 20. 03. 2022]. Dostupné z: <https://www.insolvecni-zakon-komentar.cz/onb/33/jine-zpusoby-uplatnovani-pohledavek-v-insolvecnim-rizeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzviOzBvDVdeUQ/> .
8. NOVÁKOVÁ, Romana, Pohledávky za majetkovou podstatou a majetek dlužníka (vratitelný přeplatek), insolvecni-zakon-komentar.cz, [online], [cit. 20. 03. 2022]. Dostupné z: <https://www.insolvecni-zakon-komentar.cz/onb/33/pohledavky-za-majetkovou-podstatou-a-majetek-dluznika-vratitelny-preplatek-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzushxgZRzcuLw/>

9. PILÁTOVÁ, Jana, RICHTER, Jaroslav, SIGMUND, Adam a TARANDA, Petr. Likvidace obchodních společností. 6. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS®.
10. RADA, Jan, ŠRÁMKOVÁ, Martina, Záloha na náklady insolvenčního řízení před a po novele insolvenčního zákona, epravo.cz [online], [cit. 07.03.2022] Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zaloha-na-naklady-insolvencniho-rizeni-pred-a-po-novele-insolvencniho-zakona-106589.html> .

Právní předpisy

1. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
2. Zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
3. Zákon č. 328/1991 Sb. zákon o konkursu a vyrovnání
4. Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
5. Vyhláška č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení

Judikatura

1. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 01. 2011, sp. zn. 29 NSCR 52/2011
2. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 02. 12. 2012, sp. zn. 29 NSČR 10/2009
3. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 12. 2012, sp. zn. 29 NSCR 14/2011
4. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 11. 2011, č. j. NS 29 NSČR 23/2011 – A – 28
5. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 05. 2009, č. j. KSUL 45 INS 1285/2008, 1 VSPH 42/2009-B-52

Ostatní

1. Důvodová zpráva k zákonu č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), A/ Obecná část, písm. a) Zhodnocení platného právního stavu, oddíl V., pododdíl 1/.
2. Návrh insolvenčního zákona – důvodová zpráva [online]. Praha: ČAK

Seznam příloh


Příloha č. 1 – Přihláška pohledávky

Příloha č. 2 – Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň

Příloha č. 3 – Pokyny k vyplnění Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň

Přílohy

Příloha č.1 Příhláška pohledávky



Příhláška pohledávky

I. Označení soudu a spisová značka

Soudu:

Spis. značka: **INS** /

II. Identifikace dlužníka




Fyzická osoba Právnícká osoba

III. Identifikace věřitele

Věřitel č.: 1 Fyzická osoba Právnícká osoba

Číslo účtu: Identifikátor platby:

2D kód přihlášky 2D kód dlužníka 2D kód věřitele č. 1

IV. Příhláška pohledávky

Pohledávka č.: 1

Typ pohledávky:

V. Pohledávky celkem

Celková výše přihlášených pohledávek:	<input type="text" value="0 KČ"/>		
Celková výše nezajištěných pohledávek:	<input type="text" value="0 KČ"/>	Z toho nepodřízeno:	<input type="text" value="0 KČ"/>
Celková výše zajištěných pohledávek:	<input type="text" value="0 KČ"/>	Z toho nepodřízeno:	<input type="text" value="0 KČ"/>
Počet pohledávek:	<input type="text" value="1"/>	Počet vložených stran:	<input type="text" value="2"/>

Věřitel prohlašuje, že údaje uvedené v přihlášce jsou pravdivé.

VI. Seznam příloh

Povinné přílohy:

- Je-li věřitel právnická osoba - výpis ze zahraničního obchodního rejstříku nebo obdobného registru, pokud nelze tuto skutečnost ověřit podle zákona o západních rejstřích v příslušném registru.
- Kopie smluv, soudních nebo jiných rozhodnutí a dalších listin dokládajících údaje uvedené v přihlášce pohledávky.
- Je-li věřitel zastoupen na základě plné moci a plná moc není založena ve spise – plná moc.

4. Nabyli-li věřitel pohledávku postoupením nebo obdobným způsobem po zahájení insolvenčního řízení anebo v posledních 6 měsících před zahájením insolvenčního řízení – čestně prohlásení o tom, kdo je jeho skutečným majitelem podle jiného právního předpisu, včetně uvedení důvodu, pro který se podle jiného právního předpisu považuje za skutečného majitele.

Přílohy:

č.:	Název přílohy:	Jméno souboru:	Velikost:
-----	----------------	----------------	-----------

Zde uveďte další přílohy:

č.:	Název přílohy:
-----	----------------

VII. Podpis

Podpisem stvrzuje:

Věřitel
 Zástupce
 Odeslat přihlášku pohledávky přes ePodatelnu

V Dne Podpis:

Titul před: Jméno: Příjmení: Titul za:

Upozornění: Navrhovatel je vždy povinen uvést jméno a příjmení konkrétní osoby, která přihlášku za věřitele podává/podepisuje.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Přihláška pohledávky. Insolvenční rejstřík [online]. [cit. 25. 3. 2021]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>.

Příloha č. 2 Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň



Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň

I. Údaje adresáta						
Adresát	Označení adresáta:					
Bydliště/sídlo	Ulice:	Č. p./Č. e.:	Č. o.:	PSČ:	Obec:	Stát:
II. Označení soudu a spisová značka						
Soud						
Spis. značka		INS				
III. Identifikace dlužníka						
<input type="checkbox"/> Společné oddlužení manželů						
Označení dlužníka:	Datum narození:		IČO:			
IV. Identifikace věřitele						
<input type="radio"/> Fyzická osoba <input type="radio"/> Právnícká osoba						
V. Osoba s dispozičními oprávněními						
<input type="radio"/> Fyzická osoba <input type="radio"/> Právnícká osoba						
VI. Insolvenční správce						
<input type="radio"/> Fyzická osoba <input type="radio"/> Právnícká osoba <input type="radio"/> Totožný s osobou s dispozičními oprávněními						
A. Pohledávka						
<input type="checkbox"/> I. Nezajištěné pohledávky						
<input type="checkbox"/> II. Zajištěné pohledávky						
Komentář:						
VII. Seznam příloh						
Povinné přílohy:						
1. Listiny dokládající existenci věřitele – právnické osoby, zejména výpis z obchodního rejstříku nebo obdobného registru,						
2. Kopie smluv, soudních nebo jiných rozhodnutí a dalších listin dokládajících údaje uvedené ve vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň a						
3. Plná moc, pokud je věřitel zastoupen na základě plné moci a plná moc není součástí spisu.						
Přílohy:						
Č.:	Název přílohy:	Jméno souboru:	Velikost:			
Zde uveďte další přílohy:						
Č.:	Název přílohy:					

VIII. Podpis				
Podpisem stvrzuje:				
V	<input type="text"/>	Dne	<input type="text"/>	Podpis: <input type="text"/>
Titul před:	Jméno:	Příjmení:	Titul za:	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň. Insolvenční rejstřík [online]. [cit. 25. 3. 2021]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>.

Příloha č. 3 Pokyny k vyplnění Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň

Pokyny k vyplnění elektronického formuláře

Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň (platné pro verzi v1.0.1)

Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň je podáním, které je věřiteli uloženo ustanovením § 203 odst. 1 InsZ.

I. Údaje adresáta

Údaje adresáta Adresátem podání je insolvenční správce. Insolvenční správce může být totožný s osobou s dispozičním oprávněním.
Údaje adresáta **se doplňují automaticky** podle hodnot, které jsou uvedeny v oddíle V. *Osoba s dispozičním oprávněním* a VI. *Insolvenční správce*.

II. Označení soudu a spisová značka

Soud Označte soud, u kterého je vedeno řízení, ve kterém byla věřitelem pohledávka uplatněna. Soudem je krajský soud, který je příslušný pro insolvenční řízení. Aktuální adresy jednotlivých krajských soudů naleznete na stránkách Ministerstva spravedlnosti www.justice.cz.

Spisová značka Vyplňte spisovou značku řízení, ve kterém věřitel uplatňuje svou pohledávku za majetkovou podstatou nebo pohledávku jí postavenou na roveň.

III. Identifikace dlužníka

Identifikace dlužníka Uveďte název, resp. jméno a příjmení dlužníka vč. adresy jeho sídla/bydliště.
Dlužníka dále identifikujte datem narození nebo jeho identifikačním číslem, je-li podnikatel.

IV. Identifikace věřitele

Věřitel – fyzická osoba Vyplňte pouze, pokud je věřitel, který vyrozumívá o uplatnění pohledávky, fyzická osoba. Vyplní se jméno, případně jména, příjmení, datum narození a adresa bydliště nebo sídla. Pokud je věřitel podnikatelem, vyplňte též identifikační číslo.

Věřitel – právnická osoba Vyplňte pouze, pokud je věřitel, který vyrozumívá o uplatnění pohledávky, právnická osoba. Vyplní se název, případně obchodní firma, a identifikační číslo, případně jiné registrační číslo, je-li věřitel zahraniční osoba. Dále se vyplní údaje o sídlu právnické osoby. Právní řád založení se vyplňuje pouze tehdy, pokud je věřitel zahraniční osoba.

Je-li věřitelem stát, obsahuje název označení příslušné organizační složky státu, která za stát v insolvenčním řízení vystupuje.

Jiné kontaktní údaje Jestliže si věřitel, který uplatňuje pohledávku za majetkovou podstatou, přeje, aby mu bylo doručováno elektronicky e-mailem, vyplní e-mailovou adresu.
Subjekty se zřízeným přístupem do datové schránky přednostně uvádí adresu datové schránky.

Bankovní spojení věřitele Vyplňte číslo bankovního účtu věřitele v domácím nebo zahraničním formátu (IBAN).

V. Osoba s dispozičními oprávněními

Fyzická osoba	Vyplňte pouze, pokud je osoba s dispozičními oprávněními fyzická osoba. Vyplní se jméno, případně jméno, příjmení, datum narození a adresa bydliště nebo sídla. Pokud je tato osoba podnikatelem, vyplňte též identifikační číslo.
Právnícká osoba	Vyplňte pouze, pokud je osoba s dispozičními oprávněními právnícká osoba. Vyplní se název, případně obchodní firma, a identifikační číslo, případně jiné registrační číslo, je-li touto osobou zahraniční osoba. Dále se vyplní údaje o sídle právnícké osoby. Právní řád založení se vyplňuje pouze tehdy, pokud je osobou zahraniční osoba.

VI. Insolvenční správce

Fyzická osoba	Vyplňte pouze, pokud je insolvenční správce fyzická osoba. Vyplní se jméno, případně jména, příjmení, datum narození, identifikační číslo osoby a adresa sídla.
Právnícká osoba	Vyplňte pouze, pokud je insolvenční správce právnícká osoba. Vyplní se název a identifikační číslo. Dále se vyplní údaje o sídle právnícké osoby. Právní řád založení se vyplňuje pouze tehdy, pokud je insolvenční správce zahraniční osoba.

Oddíl A. Pohledávka

Zaškrtněte, zda chcete zadat údaje o zajištěné nebo nezajištěné pohledávce. Pomocí tlačítek „+/-“ lze přidávat a ubírat další pohledávky.

V buňce „Celková výše“ uveďte celkovou výši uplatňované pohledávky.

V buňce „Jistina“ uveďte, z jaké části je pohledávka tvořena jistinou. V buňce „Zbývá k uspokojení“ pak uveďte výši dosud neuspokojené části pohledávky.

V buňce „druh pohledávky“ zvolte kategorii pohledávky z rolovacího seznamu zahrnujícího výčet druhů pohledávek podle ustanovení § 168 a § 169 insolvenčního zákona.

V buňkách „splatná“, „vykonatelná“, „podmíněná“ nebo „podřízená“ zaškrtněte „ANO“, je-li pohledávka nebo její část splatná, vykonatelná, podmíněná nebo podřízená. Tato volba má vliv na zobrazení dalšího obsahu formuláře.

U zajištěných pohledávek dále uveďte informaci o výši, důvodu a způsobu zajištění, vč. identifikace věci, kterou je pohledávka zajištěna.

Komentář	Nepovinné komentářové pole. Uveďte libovolné skutečnosti, které nelze uvést výše nebo není vhodné vložit jako samostatný dokument do příloh podání.
-----------------	---

VII. Seznam příloh

Přílohy je možné vkládat elektronicky přímo do formuláře, případně uvést do seznamu dalších příloh. Tzv. další přílohy mohou mít listinnou podobu, nebo mohou být na doručeny např. v podobě dalšího podání (častým důvodem bývá omezená velikost datové zprávy).

2 / 2

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Pokyny k vyplnění Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň. Insolvenční rejstřík [online]. [cit. 25. 3. 2021]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>.